

ԱՄՆ Արձանագրեց՝ Արցախի Մէջ Սրբավայրերը Վտանգի Տակ ԵՆ

Միացեալ Նահանգները Ատրպէյճանը ընդգրկած է Կրօնական ազատութեան դիտարկման ցանկին մէջ՝ Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ վերահսկողութիւն հաստատելէ յետոյ կրօնական ազատութեան լուրջ խախտումներու մէջ ներգրաւուած ըլլալու կամ զանոնք հանդուրժելու համար:

Պետական քարտուղար Էնթրիք Պլինքըն նախօրէին յայտնած է, որ Ատրպէյճանէն բացի ցանկին մէջ ընդգրկուած են նաեւ Կեղրոնափրիկեան Հանրապետութիւնը, Քոմորոսը եւ Վիեթնամը:

Պաշտոնական Ուաշինգթընի այս որոշումը յաջորդած է Լեռնային Ղարաբաղի մէջ քրիստոնէական սրբավայրերու պահպանման առնչութեամբ Միջազգային կրօնական ազատութեան հարցերով Միացեալ Նահանգներու յանձնաժողովի բարձրաձայնած մտահոգութիւններուն:

2023 թուականի Սեպտեմբեր 19-20-ին Լեռնային Ղարաբաղի մէջ Ատրպէյճանի իրականացուցած ռազմական յարձակման հետեւանքով Արցախի գրեթէ ամբողջ հայ բնակչութիւնը՝ շուրջ 105 հազար մարդ, ստիպուած եղաւ հեռանալ Հայաստան:

Ամերիկեան յանձնաժողովը տազնապ հնչեցուցած է նաեւ Իլհամ Ալիեւի դեկլարացիոն՝ մասնատուութեան մեծամասնութիւն ունեցող երկրին մէջ կրօնական գործունէութեան կարգաւորումներու առնչութեամբ, այդ շարքին՝ կրօնական կազմակերպութիւններու գրանցման եւ պաշտօնական մարմինի կողմէ անոնց գրականութեան հաստատման պահանջներու:

Պլինքըն յայտնած է նաեւ, որ բացի «յատուկ դիտարկման ցանկէն», եւս 12 երկիր կրօնական ազատութեան առումով «առանձնապատուկ մտահոգութիւն» կը յարուցէ, անոնք են՝ Պիրման, Չինաստանը, Քուպան, Էրիթրեան, Իրանը, Նիքարագուան, Հիւսիսային Քորէան, Փաքիստանը, Ռուսաստանը, Սէուտական Արաբիան, Տաիվանը եւ Թուրքմենիստանը: Նախորդ տարուայ համեմատ այս ցանկին մէջ փոփոխութիւններ չկան:

ՀՀ Արտաքին Քաղաքականութեան Նպատակը Հայաստանի Անկախութիւնը Ու Տարածքային Անբողջականութիւնը Ապահովելն Է. Փաշինեան

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան այցելած է Արտաքին գործերու նախարարութիւն՝ գերատեսչութեան 2023 թ. գործունէութեան հաշուետուութիւնը քննարկելու նպատակով:

Արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեան եւ նախարարի տեղակալները ներկայացուցած են իրենց համակարգման ուղղութիւններով կատարուած աշխատանքները, ընթացիկ եւ չորդ տարուայ համար նախանշող ծրագրերն ու առաջնահերթութիւնները:

Համապատասխանաբար, հանգամանալից անդրադարձ կատարուած է աշխարհաքաղաքական եւ տարածաշրջանային զարգացումներով յատկանշական 2023 թուականի ընթացքին ՀՀ արտաքին քաղաքական գերակայութիւններու կենսի կոչման ուղղութեամբ իրականացուած միջոցառումներուն, ձեռքբերումներուն, ինչպէս նաեւ մարտահրաւէրներու յաղթահարման նպատակով ձեռնարկուած քայլերուն:

Անդրադարձ կատարուած է 2023 թ. ընթացքին, մասնաւորապէս, տարեսկիզբէն Լաչինի միջանցքի արգելափակման, Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդին նկատմամբ Ատրպէյճանի ցեղային գտման քաղաքականութեան պայմաններուն

Փաշինեան արտաքին գործերու նախարար Արարատ Միրզոյեանի եւ նախարարի տեղակալներուն հետ հանդիպումի ընթացքին

մէջ, Սեպտեմբերին ռազմական յարձակման հետեւանքով ստեղծուած իրավիճակին մէջ ՀՀ-ի կողմէ իրականացուած քայլերուն: Դիտարկուած են ԼՂ-էն բռնի տեղահանուած աւելի քան 100 հազար հայ բնակչութեան իրաւունքներու եւ կարիքներու հասցեագրման աշխատանքները եւ այդ ուղղութեամբ միջազգային գործընկերներու հետ փոխգործակցութեան հարցեր:

Անդրադարձ կատարուած է Հարաւային Կովկասի մէջ կայունութեան եւ խաղաղութեան ապա-

հովման ուղղութեամբ ջանքերուն եւ գործընթացներուն:

ՀՀ վարչապետին ներկայացուած են երկկողմ մակարդակով գործընկեր պետութիւններու հետ համագործակցութեան ամրապնդման ուղղութեամբ իրականացուած քայլերը, առկայ արդիւնքները: Ընդգծուած է, որ ՀՀ ԱԳՆ ջանքերը միտուած եղած են սերտացնելու փոխգործակցութիւնը լայն աշխարհագրութեամբ՝ ինչպէս հարեւան եւ այն պետութիւններու հետ, որոնց պարագային արդէն իսկ ձեւաւորուած են բարեկամական կապեր,

«Հայկական Մեղեդիներ» Վարդասայլը Արժանացաւ Վարդերու Փառատօնի «Grand Marshal» Արցանակին

Եար.Պ էջ 6

Հայկական վարդասայլը կը տողանցէ Փասատինայի «Քոլորատօ» պողոտային վրայ

«Հայկական Մեղեդիներ» անունը կրող վարդասայլը մասնակցելով Վարդերու 135-րդ տարեկան փառատօնին, արժանացաւ գլխաւոր՝ «Grand Marshal» մրցանակին:

Ամեն տարի Փասատինայի մէջ տեղի ունեցող այս փառատօնին հայկական վարդասայլը կը մասնակցէր 6-րդ անգամ ըլլալով:

«Հայկական Մեղեդիներ» վարդասայլը կը խորհրդանշէր

Հայ մայրերու հերոսութիւնները՝ վճռակամութեամբ, դիմադրողականութեամբ եւ ամբողջութեամբ, ընդդէմ դարերու ընթացքին վերիվայրումներուն՝ ոգեշնչելով իրենց ընտանիքները:

Վարդերու Փառատօնին ներկայ եղան հարիւր հազարաւոր ժողովուրդ, իսկ հետատեսիլի վրայ դիտուեցաւ միլիոնաւորներու կողմէ՝ Ամերիկայի ամբողջ տարածքին:

2023 Թուականին Հայաստան Այցելած Է 2 Միլիոն 300 Հազար Զբօսաշրջիկ

«2023 թուականին ունեցած ենք 2 միլիոն 300 հազար զբօսաշրջիկ, մտաւորապէս 20 տոկոս աճ՝ 2019 թուականի համեմատ եւ 39 տոկոս աճ՝ 2022 թուականի համեմատ», ամփոփելով 2023 թուականի զբօսաշրջային տարին՝ այս մասին յայտնեց Տնտեսութեան նախարարութեան Զբօսաշրջութեան կոմիտէի նախագահ Սիսիան Պողոսեանը:

Ան նշեց, որ զբօսաշրջիկներուն 50 տոկոսը եկած է Ռուսաստանէն, երկրորդ եւ երրորդ տեղերուն վրայ են Վրաստանն ու Իրանը: Այնուհետեւ շատ եկած են ԱՄՆ-էն սփիւռքահայերը:

«Հնդկաստանէն բաւականին զբօսաշրջիկ ունինք այս պահին, որ կու գան Տուպայէն: Գերմանիան, Ֆրանսան եւս կը շարունակեն ըլլալ կարեւոր թիրախային շուկաներ մեզի համար: Չինաստանը առաջին 10 երկիրներուն մէջ է», ըսաւ Սիսիան Պողոսեանը:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Ռուսաստանի Հետ Յարաբերութիւնների Կատարացումը Չի Կարող Նպաստել Հայաստանի Անվտանգութեանը

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

2023-ը հայ-ռուսական յարաբերութիւնների համար թեւեւ ամենածանր տարին էր Հայաստանի անկախութեան ձեռքբերումից ի վեր: 2020-ի Արցախեան պատերազմից եւ Հայաստանի ինքնիշխան տարածք Ատրպէյջանի ռազմական ներխուժումներից յետոյ հայ-ռուսական յարաբերութիւնները զգալի անկում են արձանագրել: Հայաստանը բացայայտ դժգոհ է Ռուսաստանի եւ ՀԱՊԿ-ի դիրքորոշումից՝ համարելով, որ Ռուսաստանը չի կատարել իր դաշնակցային պարտաւորութիւնները: Ռուսաստանը, իր հերթին, Եւրամիութեան եւ ԱՄՆ-ի հետ յարաբերութիւնները զարգացնելու Հայաստանի քաղաքականութեանը կասկածանքով է վերաբերում եւ համարում է, որ Հայաստանը փորձում է աստիճանաբար հեռանալ իրենից:

Ռուսաստան-Արեւմուտք ընթացող փաստացի հակամարտութիւնն աւելի է բարդացնում իրավիճակը: ԵՄ-ի եւ ԱՄՆ-ի հետ շփումներն ակտիւացնելու Հայաստանի ցանկացած փորձ Ռուսաստանում ընկալւում է «դաւաճանութիւն», իսկ ռուս որոշ փորձագէտներ Հայաստանին մեղադրում են «Ուքրանիայի ճանապարհն ընտրելու մէջ»:

Այսուհանդերձ, երկկողմ տնտեսական կապերը բուռն զարգացում են ապրում: 2023-ին երկկողմ առեւտրաշրջանառութիւնը կարող է հասնել 6 մլրդ. տոլարի, ինչն աննախադէպ ցուցանիշ է երկու պետութիւնների համար: Դա մասամբ պայմանավորւած է Հայաստանից Ռուսաստան ար-

տահանման կտրուկ աճով: Այստեղ հական դեր են խաղում նաեւ Հայաստանից Ռուսաստան դրամական փոխանցումները, ինչպէս նաեւ Ուքրանիայում պատերազմի բռնկումից յետոյ Հայաստան տեղափոխուած տասնեակ հազարաւոր ռուսերը:

Միեւնոյն ժամանակ, չնայած Ռուսաստանի մօտալուտ պարտութեան մասին բազմաթիւ պնդումներին՝ Ուքրանիայում պատերազմն առայժմ հեռու է աւարտելուց, իսկ 2023-ին ուքրանական հակադրական ճախողումից յետոյ յուսմամբ կատարուած նախաձեռնութիւնն անցել է Ռուսաստանի կողմը: Ուքրանիայում ռազմական յաջողութիւնները, ինչպէս նաեւ Հարաւային Կովկասի աճող դերը Ռուսաստանի համար՝ որպէս Ասիային եւ Մերձարեւելքին կապող լոճիստիկ հանգույցի, կարող են յանգեցնել տարածաշրջանում ռուսական դերի աւելացմանը:

Ստեղծուած պայմաններում Ռուսաստանի հետ յարաբերութիւնների շարունակական վատթարացումը որեւէ կերպ չի կարող նպաստել Հայաստանի անվտանգութեան մակարդակի բարձրացմանը: Վերջին շրջանում նկատելի են Ատրպէյջանի փորձերը՝ Հայաստանը ներկայացնելու որպէս տարածաշրջանում թիւ մէկ արեւմտամէտ պետութիւն, որը քայլեր է ձեռնարկում Արեւմուտքի ներկայութիւնն ամրապնդելու ուղղութեամբ: Այս քաղաքականութեամբ Ատրպէյջանը ձգտում է յաւելել լարուածութիւնն առաջացնել հայ-ռուսական ու հայ-իրանական յարաբերութիւններում՝ փորձելով հասնել տարա-

ծաշրջանում Հայաստանի լիարժէք մեկուսացմանը եւ աւելի մեծացնել Հայաստանի խոցելիութեան մակարդակը: Ատրպէյջանի նպատակն է, թերեւս, Հայաստանը վերածել Արեւմուտք-Ռուսաստան հակամարտութեան նոր օճախի:

Ատրպէյջանն օգտուում է նաեւ Ռուսաստանի համար Պաքուի եւ Անքարայի աճող կարեւորութիւնից՝ Ռուսաստանին ակնարկելով, որ Հայաստանն արդէն դաւաճանել է Մոսկուային եւ Հարաւային Կովկասում ռուսական շահերի պաշտպանութեան լաւագոյն ճանապարհը ռուս-ատրպէյջանական ռազմավարական համագործակցութիւնն է, իսկ Հայաստանի շահերը հանգիստ կարելի է ոտնահարել:

Այս արհաւիրք քաղաքական ցնցումների պայմաններում Հայաստանը պէտք է չափազանց զգուշ գործի՝ ճակատագրական նոր սխալներ թոյլ չտալու համար: Վերջին չորս տարիների ընթացքում Հայաստանի անվտանգութեան մակարդակն էականորէն նուազել է եւ արտաքին քաղաքականութեան ոլորտում ցանկացած սխալ քայլ կարող է անդառնալի հետեւանքներ ունենալ: Առաջին հերթին Հայաստանը պէտք է յստակ ուղերձ յղի թէ՛ ռուսական, թէ՛ արեւմտեան գործընկերներին, որ որեւէ ցանկութիւն չունի դառնալու «Ռուսաստան - Արեւմուտք, ժողովրդավարութիւն - աւտորիտարիզմ» իրական կամ թուացեալ հակամարտութեան մաս: Ռուսաստանի հետ շփումներում պէտք է առաջ տանել այն տեսակէտը, որ Հայաստանը չի պատրաստուում որեւէ

մէկին աջակցել տարածաշրջանից Ռուսաստանին դուրս մղելու գործում եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան բազմազանեցումը չի նշանակում հակառուսական քաղաքականութեան որդեգրում:

Դա չի նշանակում նաեւ, որ Հայաստանը չպէտք է շարունակի Արեւմուտքի հետ յարաբերութիւնները խորացնելու ռազմավարութիւնը: Ընդամէնը պէտք է խուսափել հակառուսական ժեստերից, որոնք Հայաստանին ոչնչով չեն կարող օգնել: Միեւնոյն ժամանակ, Հայաստանը պէտք է քայլեր ձեռնարկի ռուսական փորձագիտական եւ մետրա դաշտում սեփական ներկայացուածութեան մեծացման ուղղութեամբ: Ներկայում այնտեղ Ատրպէյջանն ունի քաղաքացի գերակշռութիւն եւ օգտագործում է այդ հանգամանքը Ռուսաստանում հակահայկական խօսույթի ինտենսիւ տարածման համար:

Անկախ կլոպալ զարգացումների բնոյթից՝ Ռուսաստանը յառաջիկայ տարիներին շարունակելու է մնալ Հարաւային Կովկասում առաւել ազդեցիկ խաղացողներից մէկը եւ նրա հետ յարաբերութիւնների վատթարացումը միայն յաւելեալ խնդիրներ կը ստեղծի Հայաստանի համար:

Բենիամին Պօղոսեանը «ԱՊ-ՐԻ Արմենիա» վերլուծական կեդրոնի աւագ վերլուծաբան է:
«ՍԻՎԻՆԵԹ»

Իրանի Կարեւոր Յիշեցումը Հայաստանին. Պէտք Զէ Թիրընքում

ՅԱԿՈԲ ԲԱՂԱԼԵԱՆ

Նախորդ տարեվերջին Իրանի արտգործնախարար Ամիր Աբդոլահիանի հայաստանեան այցի ընթացքում արտայայտած մտքերը հայաստանեան հասարակական-քաղաքական, մետրա շրջանակներում թարմացրին հարցերը՝ Արեւմուտքի հետ Հայաստանի յարաբերութեան հանդէպ Իրանի դիրքորոշման առնչութեամբ: Իրանը պարբերաբար է յայտարարում, որ արտառեզիդնալ դերակատարների ներգրաւումը ռեզիդնալ խնդիրների լուծման հարցում, իր համար խնդրալարաց է: Հայաստանում սա բնականաբար ընկալւում է այն տրամաբանութեամբ, որ Իրանը դէմ է Արեւմուտքի հետ Հայաստանի յարաբերութեան խորացմանը: Արդեօ՞ք իրաւացի է այդ եզրահանգումը: Հազիւ թէ:

Նախ, որեւէ ուղղութեամբ յարաբերութիւնն զարգացնելը Հայաստանի ինքնիշխան իրաւունքն է: Միեւնոյն ժամանակ, որեւէ երկիր, այդ թւում Հայաստանը, զարգացնելով իր ինքնիշխան յարաբերութիւնը տարբեր ուղղութիւններով, անկասկած պէտք է հաշուի առնի իր անվտանգային անմիջական մի-

ջավայրում գոյութիւն ունեցող իրողութիւնները, առաւել եւս, եթէ դրանք իրենց կշռով, ծաւալով, ներուժով գերազանցում են Հայաստանի հնարաւորութիւնները բազմակի: Իրանն ըստ էութեան Հայաստանին յորդորում է հաշուի առնել իրողութիւնները: Դա բոլորովին չի նշանակում, որ Իրանը դէմ է Արեւմուտքի հետ Հայաստանի աշխատանքին:

Իրանը դէմ կը լինի, եթէ այդ աշխատանքը ստանայ բնոյթ, որը ռազմավարական հակադրութեան մէջ կը մտնի Իրանի շահերի հետ, որոնք այսօր Հայաստանի ռեզիդնալ անվտանգութեան միջավայրում առաւել համահունչն են Հայաստանի շահերի ու պատկերացումների հետ: Թեհրանը Երեւանին յորդորում է այն, ինչ ըստ էութեան եղել է եւ մշտապէս լինելու է Կովկասի անվտանգութեան միջավայրի հիմքում, այսպէս ասած՝ բնական-աշխարհագրական հիմքում, հետեւաբար լինելու է անվտանգութեան որեւէ ճարտարապետութեան անկիւնաքարային

հանգամանք: Արտառեզիդնալ որեւէ դերակատարի հետ աշխատանք արդիւնաւէտ կարող է լինել միայն այդ հանգամանքը հաշուի առնելու եւ համադրութեան տրամաբանութեամբ ուղեկցուելու պարագայում: Աւելին, այդ տրամաբանութիւնը կարող է ունենալ անգամ Իրանի պահանջարկը:

Դիմակայութիւններով սեղմուող աշխարհում դա անշուշտ աւելի ու աւելի բարդացող գործ է, սակայն հենց այդ գործն է, որ Հայաստանի համար չունի այլ տրամաբանութեամբ սխեմա առաջ է բերելու ռեզիդնալ խզումներ, որոնց թիրախում կը յայտնուի Հայաստանը: Հետեւաբար, Հայաստանը կամ կարողանում է արդիւնաւէտ զբաղուել այդ գործով, կամ արդէն կը յանձնուի բախտի քմահաճոյքին՝ թէ ինչ գործի շրջանակում կը զբաղուի Հայաստանով: Կարող է ի հարկէ դա ունենալ լաւելք, բայց բոլոր դէպքերում՝ մեզանից անկախ:

«ԱՌԱՋԻՆ ԼՐԱՏՈՒԱԿԱՆ»

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» անպայմանօրէն չի բաժներ հոն արտայայտուող բոլոր տեսակետները

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱՎԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՆՏԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՕՐԵՆ
ՎԱՐԷ ԱԶԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly
Organ of the **Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
<http://www.massisweekly.com>

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

ԼՈՒՐԵՐ

44-օրեայ Պատերազմին Հետ Կապուած Դատարան Ուղարկուած Է 422 Անձի Վերաբերեալ Քրեական Գործ

Քննչական կոմիտէն 44-օրեայ պատերազմի հետ կապուած դատարան է ուղարկել 422 անձի վերաբերեալ քրեական գործ, 99-ը սպաներ են: Գործերի ճնշող մեծամասնութիւնը դատաքննութեան փուլում է: «Լուրեր»ուն ըսած է ՀՀ Քննչական կոմիտէի նախագահ Արգիշտի Քյարամեանը:

ՀՀ ՔՆՆՉԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԻ ԳՆԱԽԱԳԱՏԻ ԱՐԳԻՇՏԻ ՔՅԱՐԱՄԵԱՆ

Հոկտեմբեր 7-8-ի գործողութեան հետ կապուած դէպքեր, զօրակոչի հետ կապուած խնդիրներ եւ եւս մէկ ուղղութիւն:

«Այս պահին կարող ենք արձանագրել, որ բացի մէկ ուղղութիւնից, մնացած բոլոր ուղղութիւններով հիմնական քննութիւնն աւարտուած է», ըսած է Քյարամեանը: Նշելով ճշգրիտ ուղղութիւնը:

Քկ նախագահը նշած է, որ այս պահի դրութեամբ առնուազն 99 սպաներ քրեական հետապնդման կենթարկուին: «Դատաքննութիւնը ցոյց կու տայ՝ մեղաւոր են այս մարդիկ, թէ ոչ: Բայց առնուազն նախաքննական մարմինի տեսանկիւնից շատ հարցերի պատասխաններ, իմ կարծիքով, մենք ունենք: Կան հանգամանքներ, որոնք նպաստել են պարտութեան վրայ հասնելուն, կան անձինք, որոնց գործողութիւնները կամ անգործութիւնն է նպաստել պարտութեանը», ըսած է Քյարամեանը: Վերջինս նշած է, որ արդիւնաւէտ քննութիւն ապահովելու տեսանկիւնէն վարոյթները բաժնած են ըստ ուղղութիւններու՝ 10-րդ հրաձգային բաժանմունքի, 18-րդ հրաձգային բաժանմունքի, 1-ին բանակային զօրաբանակի ուղղութիւններ, Շուշիի պաշտպանութեան,

ՀՀԽ-ին Պարգաբանումը Գարեգին Բ.-ի Ուղերձը Չհեռարձակելու Վերաբերեալ

«Դեկտեմբերի 31-ին Հանրապետական պալատի կողմէ կատարուած դրաճեցում էր հեռարձակել Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ.-ի ուղերձը ամենադիտուող հատուածներին մէկում՝ պաշտօնական ուղերձների համար այս տարի առանձնացուած ժամին», այս մասին յայտնած են Հանրային Հեռարձակողի խորհուրդին:

«Կաթողիկոսի ելոյթը պէտք է յաջորդէր Սահմանադրութեամբ պետութեան գլուխ հանդիսացող ՀՀ նախագահի ելոյթին: Յաւօք, Դեկտեմբերի 31-ին Մայր Աթոռի անուանից Տէր Վահրամ քահանայ Մելիքեանը Հանրային Հեռարձակողի խորհրդին տեղեկացրել է, որ անհամաձայնութիւն են յայտնում ուղերձների համար նախատեսուած ժամի վերաբերեալ եւ պահանջում են չհեռարձակել եւ ընդհանրապէս չօգտագործել կաթողիկոսի ուղերձի տեսագրութիւնը, որի հեղինակային իրաւունքները պատկանում են Մայր Աթոռին: Քանի որ պահանջը միայն Հանրային հեռուստաընկերութեանն էր առնչուած, խորհրդին ենթակայ «Շոդակաթ» հեռուստաալիքը եւ Հանրային

ուստի ուղերձը հեռարձակել են, իսկ Հանրային հեռուստաընկերութեան եթերի վերաբերեալ բանաւոր դիմումը բաւարարուել է: Ամանորեայ ուղերձների հեռարձակման վերաբերեալ Հայաստանում չկայ օրէնսդրական կարգաւորում, եւ հէնց դա է պատճառը, որ իւրաքանչիւր հեռուստաընկերութիւն ինքն է որոշում, թէ երբ եւ ինչ հերթականութեամբ հեռարձակի ուղերձները, ինչն էլ տեղի է ունեցել: Հաշուի առնելով հանրային լայն արձագանգը՝ առաջարկուած ենք խնդիրը կարգաւորել օրէնսդրական դաշտում:

Ավստում ենք այս միջադէպի համար եւ յոյս ունենք, որ այն որեւէ կերպ չի անդրադառնայ Հանրայինի եւ Մայր Աթոռի համագործակցութեան վրայ», ըսուած է Հանրային Հեռարձակողի խորհուրդի տարածած յայտարարութեան մէջ:

Յիշեցնենք՝ Դեկտեմբեր 31-ին յայտնի դարձաւ, որ «Առաջին անգամ» Գարեգին Բ.-ի ուղերձը պիտի չհեռարձակէ երկրի ղեկավարի ուղերձէն առաջ, ինչն արդէն աւանդոյթ դարձած էր:

ԱՄՆ-ն Առաջին Անգամ Յայտնուած Է Հայաստանի Խոշորագոյն Առեւտրային Գործընկերներու Յանկին Վրայ

Հայաստանի ամենախոշոր առեւտրային գործընկերը 2023 թուականին շարունակած է մնալ Ռուսաստանի Դաշնութիւնը, թէեւ ընդհանուր առեւտրաշրջանառութեան մէջ մասնաբաժինը քիչ մը նուազած է, յայտնած է տնտեսութեան նախարար Վահան Քերոբեանը:

«Մեր ամենախոշոր առեւտրային գործընկերը դեռեւս Ռուսաստանն է՝ չնայած իր մասնաբա-

ժինն ընդհանուր առեւտրաշրջանառութեան մէջ մի փոքր նուազել է: Յաջորդը Արաբական Միացեալ Էմիրութիւնները, Չինաստանը, Վրաստանն ու ԱՄՆ-ն են, որն առաջին անգամ է այս ցուցակում», ըսած է Քերոբեանը:

Նախարարը յայտնած է, որ կը շարունակեն աշխատանքը աւելի բազմազանացուած արտաքին առեւտրային շրջանառութիւն ունենալու ուղղութեամբ:

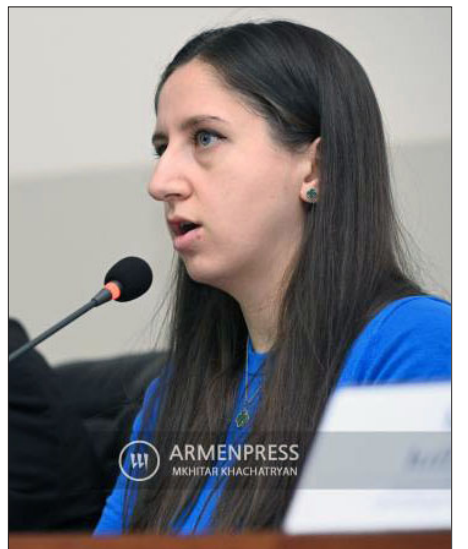
Հայաստանի Շուկայ Սուտք Պիտի Գործն Աշխարհի Խոշորագոյն Երեք Ընկերութիւններ Փոխնախարար

Աշխարհի խոշորագոյն ընկերութիւններէն երեքը, կը նախատեսուի, որ ներկայացուցչութիւն բանան Հայաստանի մէջ: Այս մասին յայտնեց տնտեսութեան փոխնախարար Անի Իսպիրեանը:

«2024 թուականին պէտք է իրականացնենք 21 միջոցառում, որի արդիւնքում ներդրումային եւ գործարար միջավայրը պէտք է զարգանան», ըսաւ Իսպիրեանը:

Փոխնախարարը ուշադրութիւն հրահրեց 3 մեծ կէտերու վրայ՝ յուսալով, որ շուտով կ'իրականացուին: «Մէկը աշխարհի խոշորագոյն 500 ընկերութիւններից 3-ի՝ Հայաստանում ներկայացուցչութեան բացումն է: Երկրորդը՝ աշխարհի 30 խոշորագոյն լաւագոյն պրենտներէ համապատասխան ցուցակներից նոյնպէս Հայաստան մուտք գործելն է», ըսաւ փոխնախարարը:

Յաջորդ ծրագիրը, որն Իսպիրեան առանձնացուց, տնտեսապէս բարդ ապրանքներու արտադրութեան խթանման ծրագիրն է: Կառավարութիւնը թիրախ դրած է մինչեւ 2026 թուական ՀՀ տնտեսա-

ՏՆՈՒՏԱՐԵԱՆ ՓՈՒՆՆԱՅԻՆ ԱՆԻ ԻՍՊԻՐԵԱՆ

կան բարդութեան ցուցիչը դարձնել առնուազն 01: Բոլոր այն արտադրողները, որոնք կ'արտադրեն 02 եւ աւելի բարձր բարդութիւն ունեցող ապրանքներ եւ կ'իրականացնեն առնուազն 1 միլիարտ դրամ ընդհանուր ներդրում, կրնան դիմել եւ ստանալ մինչեւ 35 տոկոս փոխհատուցում:

Երեւանի Սէջ Պիտի Կառուցուի Ակադեմական Քաղաք

Երեւանի մէջ կառուցուելիք Ակադեմական քաղաքի ցախագիծը

ՀՀ կառավարութեան որոշմամբ Երեւան քաղաքի եւ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ համայնքի Սասունիկ բնակավայրի վարչական սահմաններուն մէջ գտնուող որոշ տարածքներու նկատմամբ հանրութեան գերակայ շահ կը ճանչցուի:

Ըստ նախագիծի հիմնաւորման՝ Ակադեմական քաղաքի

ստեղծման նպատակով որպէս հիմնական տեղամաս ընտրուած է Երեւան քաղաքի 17-րդ թաղամասի տարածքը, որու սահմաններուն մէջ առկայ են ինչպէս պետութեան եւ համայնքի սեփականութիւն հանդիսացող հողամասեր, այնպէս ալ ֆիզիքական եւ իրաւաբանական անձերու պատկանող հողամասեր:

Հայաստանը ԵԱՏՄ Ընդհանուր Պիտճէին Տուած Է Աւելի Շատ, Քան Ստացած Է

Հայաստանը 2023 թուականին Եւրասիական Տնտեսական Միութեան (ԵԱՏՄ) ընդհանուր մաքսային պիտճէին տուած է աւելի շատ, քան ստացած է:

Այս մասին ըսաւ Պետական Եկամուտներու կոմիտէի նախագահ Ռուստամ Բաղասեանը կառավարութեան նիստէն յետոյ լրագրողներու հետ ձեպագրոյցին ընթացքին:

«Մենք կրկին շատ աւելի շատ մաքսատուրք ուղարկել ենք ընդհանուր կաթսայ, քան ստացել ենք: 73 միլիարտ դրամին մօտ գումար ստացել ենք, 140 միլիարտ դրամին մօտ գումար ուղարկել ենք», ըսաւ Բաղասեանը:

Բաղասեան նշեց, որ մինչեւ 2022 թուականը Հայաստանը աւելի շատ կը ստանար, քան կ'ուղարկէր ԵԱՏՄ ընդհանուր մաքսային պիտճէին:

www.massisweekly.com
Weekly News Updates

ԼՈՒՐԵՐ

Գրիգորեան Եւ Պոնօ Քննարկած Եւ Զայ-Ատրպէյճանական Զարցերը

Արմէն Գրիգորեան Երեւանի մէջ կը հանդիպի ԵԱԶԿ Միմսքի խումբի ամերիկացի համանախագահ Լուիս Պոնոյի հետ

Հայաստանի Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեան Երեւանի մէջ ԱՄՆ Կովկասեան բանակցութիւններու հարցերով աւագ խորհրդական, ԵԱԶԿ Միմսքի խումբի ամերիկացի համանախագահ Լուիս Պոնոյի հետ քննարկած է Հայ-ատրպէյճանական յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը:

Ըստ հայկական կողմին՝ Գրիգորեանն ու Պոնոն անդրադարձած են վերջին շրջանին տեղի ունեցած բանակցութիւններուն ու անոնց շրջանակներուն մէջ ձեռք բերուած պայմանաւորուածութիւններու կատարման ընթացքին:

«Մէկ անգամ եւս վերահաստատել եմ հայկական կողմի յանձնառութիւնը՝ տարածաշրջանում հաստատելու երկարատեւ եւ համապարփակ խաղաղութիւն», հանդիպումէն յետոյ ֆէյսպուքեան իր էջով գրած է Արմէն Գրիգորեանը:

Անցեալ շաբաթավերջին ճեպագրողի ընթացքին ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան խօսնակ

Մեթիու Միլլըր յայտնած էր, մասնաւորապէս, որ Ռուսաստանը չի խանգարեր Միացեալ Նահանգները՝ ջանքեր գործադրելու հայ-ատրպէյճանական կարգաւորման ուղղութեամբ, որոնք, իր կարծիքով, «անհրաժեշտ են Ատրպէյճանին եւ Հայաստանին»: «Եւ մենք պիտի շարունակենք հետամուտ ըլլալ անոնց», յաւելած էր ան:

Հարցումին՝ ե՞րբ պաշտօնական Ուաշինկթընը կ'ակնկալէ հիւրընկալել նախարարները, Պետական Քարտուղարութեան խօսնակը պատասխանած էր. «Հետեւեցէք, մենք յայտարարութեամբ հանդէս կու գանք, երբ հանդիպում նշանակուի»:

Շաբաթ օրը Սթամպուլի մէջ կայացած հանդիպման ժամանակ ԱՄՆ պետական քարտուղար Էնթրի Պիլինքըն եւ Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարար Հաքան Ֆիտանը քննարկած են Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ բանակցութիւնները, հարդորած են թրքական լրատուամիջոցները:

ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութիւնը Արձագանգած Է Երուսաղէմի Զայկական Թաղամասի Սէջ Տիրող Իրավիճակին

Միացեալ Նահանգները չի փափաքիր, որ Իսրայէլի կառավարութիւնը որեւէ քայլ ձեռնարկէ, որ կրնայ յանգեցնել լարուածութեան աճի: ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Մեթիու Միլլըր այսպէս արձագանգած է Երուսաղէմի Հայկական թաղամասին մէջ տիրող իրավիճակի մասին հարցին:

Միլլըրէն խնդրած էին մեկնաբանել Երուսաղէմի Հայկական թաղամասի աքթիւիսթներու մտահոգութիւններուն վերաբերեալ հարցը առ այն, որ Իսրայէլի կառավարութիւնը կ'օգտագործէ կազմի հատուածին մէջ հակամարտութիւնը՝ քրիստոնեայ հայերը «Կովերու Պարտէզ»ի տարածքէն դուրս մղելու համար:

Ինչպէս նշած է ամերիկացի դիւանագէտը, այս հարցին յստակ պատասխան չկայ:

«Մենք բազմիցս յայտարարած ենք, որ չենք փափաքիր, որ Իսրայէլի կառավարութիւնը որեւէ քայլ ձեռնարկէ, որ կրնայ յանգեցնել լարուածութեան աճի», ըսած է Միլլըր ճեպագրողի ընթացքին:

Անոր խօսքով՝ Կովկասեան տարածաշրջանին արդէն ոչ թէ հակամարտութիւն, այլ բարեկամութիւն եւ համագործակցութիւն է անհրաժեշտ. «Կովկասի մէջ անվտանգութեան եւ անդորրի հաստատումը կ'անցնի Ատրպէյճանի եւ Հայաստանի միջեւ հա-

մարտութիւնը կ'օգտագործէ կազմի հատուածին մէջ հակամարտութիւնը՝ քրիստոնեայ հայերը «Կովերու Պարտէզ»ի տարածքէն դուրս մղելու համար:

Թուրքիոյ Պաշտպանութեան Նախարարը Գոհունակութիւն Յայտնած Է

Թուրքիոյ պաշտպանութեան նախարարը իր հարցազրոյցներէն մէկուն մէջ յայտնած է, որ անոնք Ատրպէյճանի հետ միասնական են վիճաբանութեան մէջ:

«Մեր ռազմավարական դաշնակցութեան ամրապնդման եւ համագործակցութեան խորացման ուղղութեամբ համատեղ ջանքերը յաջողութեամբ կը շարունակուին: Պաշտպանական արդիւնաբերութեան եւ ռազմական համագործակցութեան գլխաւորութեամբ՝

Չի Կրնար Ըլլալ Որեւէ Միջանցքի Զարց, Կը Բացառուի Նման Բան. Գրիգորեանը՝ Խաղաղութեան Պայմանագրի Մասին

«Յոռուարի 4-ին հայկական կողմը պատասխանել է խաղաղութեան պայմանագրի ատրպէյճանական առաջարկներին»:

Այս մասին Հանրային հեռուստաընկերութեան տուած հարցազրոյցին ընթացքին ըսած է Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանը:

«Պատասխաններն ուղարկել ենք ու այժմ ակնկալում ենք Ատրպէյճանի պատասխանը: Համաձայնութիւն կայ, որ Յոռուարի վերջին սահմանագատման յանձնաժողովները եւս հանդիպեն: Յոռուարի վերջին, որ այդ հանդիպումը տեղի կ'ունենայ», նշած է ԱՄ քարտուղարը:

Հարցումին, թէ բանակցային գործընթացին յարաշարժութիւնը ինչպիսի՞ն է, ան պատասխանած է՝ կան եւ դրական կողմեր, եւ բացասական. «Որոշ հարցեր կան, որոնք յառաջընթաց չեն գրանցել: Այն բոլոր հարցերը, որոնց շուրջ լուծում չենք գտել, ակնկալում ենք, որ բանակցութիւնների միջոցով հնարաւոր կը լինի հնարաւորինս շուտ դրանք վերջնականացնել, եւ կնքել այդ խաղաղութեան պայմանագիրը»:

Յարաշարժութիւնը դրական ենք գնահատում, բայց նաեւ կան հարցեր, որտեղ որոշակի յառաջընթացներ էինք գրանցել, բայց խաղաղութեան պայմանագրում մենք այդ յառաջընթացը չենք տեսել: Այսինքն՝ հարցեր կան, որոնց շուրջ բանաւոր բանակցութեան ժամանակ դրական աշխուժութիւն ենք տեսել, բայց խաղաղութեան պայմանագրի բնագրում որոշակի յետընթացներ ենք տեսել: Ի հարկէ, նաեւ կան կէտեր, որտեղ յառաջընթաց ենք գրանցել, բայց դրանք չեն մանրամասնի՝ բանակցային սկզբունքները:

րի էթիկայից ելնելով»:

Վերջինս նաեւ նկատած է՝ խաղաղութեան պայմանագիրը անոր մասին է, որ կարենան համակեցութիւն ստեղծել տարածաշրջանին մէջ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ. «Եւ ո՛չ Հայաստանը, ո՛չ Ատրպէյճանը տարածքային որեւէ նկրտումներ չունենան միմեանց նկատմամբ: Մա կարեւոր սկզբունք է, որպէսզի խաղաղութեան պայմանագիր ստորագրուի, եւ ՀՀ-ն շարժուի է այս ուղղութեամբ»:

Արմէն Գրիգորեանը վերահաստատած է՝ չի կրնար ըլլալ որեւէ միջանցքի հարց, կը բացառուի նման բան. «Ատրպէյճանցիները մեզ բանաւոր խօսքում վստահեցնում են, որ ընդունում են ՀՀ-ի չորս սկզբունքները, այսինքն՝ ինքնիշխանութիւն, իրաւագործութիւն, փոխադարձութիւն եւ հաւասարութիւն: Մենք բանակցութիւնների ընթացքում կ'արձանագրենք այս չորս սկզբունքները, ինչի արձանագրումը նշանակում է բացառում որեւէ միջանցքային տրամաբանութեան»:

Ռուսաստանի հետ գէնքի շուրջ պայմանագրային պարտաւորութիւնները չեն կատարուած: Այս մասին ըսած է Անվտանգութեան Խորհուրդի քարտուղար Արմէն Գրիգորեանը:

«Մենք նոր համաձայնագրեր չունենք ՌԴ-ի հետ, գոյութիւն ունեցող պայմանագրերի շուրջ թարմացումներ են կատարուում», նշած է Գրիգորեան:

Այն յաւելած է, որ 2021 թուականին ի վեր կնքուած են գէնքի քանի մը պայմանագրեր, որոնք չեն կատարուած, այժմ անոնց մէկ մասը կը վերանայուի, բանակցութիւններ կ'ընթանան այդ ուղղութեամբ:

Պետական Եկամուտներու Կոմիտէն 2023 Թուականը Ամփոփած Է Աւելի Քան Զինգ Սիլիառ Տոլար Զարկային Եկամուտներով

Պետական Եկամուտներու Կոմիտէն 2023 թուականը ամփոփած է 2 թրիլիոն 221,9 միլիառ դրամ (5 միլիոն ԱՄՆ տոլար) հարկային եկամուտներով՝ գերազանցելով նախորդ տարուայ ցուցանիշը 295,9 միլիառ դրամով կամ 15,4%-ով: Տարեսկիզբին հաստատուած՝ 2 թրիլիոն 203,7 միլիառ ծրագրային ցուցանիշը գերազանցելով 18,2 միլիառ դրամով:

Հարկ վճարողներուն եւ ֆիրմաքանչի անձերուն վերադարձուած է շուրջ 362,9 միլիառ դրամ՝ նախորդ տարուան ցուցանիշը գերազանցելով 100,1 միլիառ դրամով կամ շուրջ 38,1%-ով: Հաշուարկային փաստաթուղթերու (այդ շարքին՝ ՀԴՄ կտրօններով) տուեալներով իրականացուած է 648,7 միլիոն գործարք՝ 12,2 թրիլիոն դրամ արժէքով՝ գերազանցելով նախորդ տարուան ցուցանիշը՝ 45 միլիոն գործարքով եւ 2,1 թրիլիոն

դրամով: Արձանագրուած է աշխատատեղերու եւ միջին աշխատավարձի մրցանակային աճ. եկամուտ ստացող աշխատատեղերու թուաքանակը Նոյեմբերին կազմած է շուրջ 738 հազար, նախորդ տարուան ցուցանիշը գերազանցելով 5,2%-ով, միջին աշխատավարձը կազմած է 293 հազար դրամ, աճը՝ 10,6%:

Կոմիտէն 2023 թուականը ավարտած է նաեւ նախանշուած ծրագրերու իրագործմամբ: Տարին յատկանշուած է հարկային ոլորտին մէջ իրականացուած արդիւնաւէտ վարչարարութեամբ, ընթացակարգերու պարզեցմամբ եւ թուայնացմամբ, հետեւողական բարեփոխումներով, օրէնսդրական նախաձեռնութիւններով: Միջազգային համագործակցութեան ուղղութեամբ ՊԵԿ-ը եւս կարեւոր ձեռքբերումներ արձանագրած է:

մապարփակ եւ մնայուն խաղաղութեան պայմանագրի միջով: Կ'աջակցինք անոր ուղղուած անկեղծ ջանքերուն, կը փափաքինք, որ պահ առաջ դրականօրէն հանգուցալուծուին», ըսած է Թուրք

նախարարը: Վերջինս գոհունակութիւն յայտնած է Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ վստահութեան մեծացման ուղղուած քայլերու առնչութեամբ:

Իրանի ԱԳ Նախարարը Կը Բացառէ Զայաստանի Զիւլէական Կայանին Պատճառով Արաքս Գետի Աղտոտումը

Իրանի արտաքին գործերու նախարար Զոսէյն Ամիր Ապտոլլահեան

Իրանի արտաքին գործերու նախարար Զոսէյն Ամիր Ապտոլլահեան հերքած է այն պնդումները, թէ Հայաստանի մէջ Մեծամորի աթոմակայանը կրնայ ռատիօաքթիլ նիւթերով աղտոտել սահմանային Արաքս գետը: Անոր խօսքերը մէջբերած է «Tasnim» գործակալութիւնը:

«Իրանի հիւլէական ուժանիւթի կազմակերպութեան տեխնիկական եւ ճանաչողական հաշուետուութեան հիման վրայ՝ Հայաստանի մէջ Մեծամորի աթոմակայանին կողմէ առաջացած որեւէ աղտոտածութեան առկայութիւնը կը բացառուի», ըսած է նախարարը՝ պատասխանելով պատգամաւոր Վալի Իսմայիլի՝ Հայաստանի Մեծամորի աթոմակայանի թափօններով Արաքս գետի աղտոտման հնարաւորութեան մասին հարցումին:

Յիշեցնենք՝ սա առաջին անգամը չէ, որ իրանեան կողմը կը հերքէ Մեծամորի հիւլէական ելեկտրակայանի թափօններով Արաքսի ռատիօաքթիլ աղտոտման մասին տեղեկութիւնները՝ պատասխանելով, մասնաւորապէս, մամուլի հրապարակումներուն, թէ ռատիօաքթիլ աղտոտածութեան պատճառով, ամենայն հաւանականութեամբ՝ Հայաստանէն, Իրանի հիւլէաքսը աճած է քաղցկեղային հիւլէաքսի տեղեկութիւններով:

Իրանի մասնագէտները նշած են, որ Հայաստանի Մեծամորի հիւլէական ելեկտրակայանի եւ Արաքս գետի միջեւ մեծ հեռաւորութիւն կայ, եւ որեւէ հաւանականութիւն չկայ, որ այս ելեկտրակայանին կեղտաջրերը կրնան յայտնուիլ գետին մէջ եւ զայն աղտոտել ռատիօաքթիլ նիւթերով:

Լեմքինի Զինարկը Դատապարտած է Արեւելեան Երուսաղէմի Զայկական Թաղամասին Վրայ Յարձակումը

Յեղասպանութեան կանխարգելման Լեմքինի հիմնարկը խստորէն կը դատապարտէ իսրայէլա-աւստրալացի գործարար Տենի Ռուպենշթէյնի հետ կապուած զինուած խմբաւորումներու վերջին դաժան յարձակումը Արեւելեան Երուսաղէմի հայկական թաղամասին վրայ:

«Մենք կը կրկնենք մեր նախորդ յայտարարութեան կոչը՝ պաշտպանելու հայկական թաղամասին մշակութային ժառանգութիւնը եւ յարգելու անոր բնակիչներուն կամքը, որոնք կը շարունակեն դիմադրել իրենց հողերուն բռնի իւրացմանը», ըստած է հիմնարկի յայտարարութեան մէջ:

Լեմքինի հիմնարկը ընդգ-

ծած է, որ նման իրադարձութիւնները կը նպաստեն գանգուածային վաշտագութիւններուն եւ ցեղասպանութեան նպաստող միջավայրի ստեղծման: Կը նշուի, որ նման նախազգուշացումները կարեւոր են հայերու դէմ հետագայ մագլցումը կանխելու համար:

«Մենք լիովին կ'աջակցինք սաղիմահայութեան դիմադրութեան եւ իշխանութիւններուն կոչ կ'ընենք բոլոր անհրաժեշտ միջոցներով ապահովելու հայկական թաղամասին եւ Արեւելեան Երուսաղէմի մնացած մասին անվտանգութիւնն ու տարած քայլին ամբողջականութիւնը», նշուած է յայտարարութեան մէջ:

Յոմի Պապը Զրատապ Զամարած Է Արցախցիներուն Վերադարձի Զարցը

Հոմի Ֆրանչիսկոս Պապը Յունուար 8-ին աւանդութի համաձայն Սուրբ Աթոռին մէջ ընդունած է հաւատարմագրուած դեսպաններն ու դիւանագէտները: «Vatican News»-ը հրապարակած է, որ Հոմի պապի աւանդական ճառի առանցքին այս անգամ խաղաղութիւնը եղած է:

Հոմի պապը անդրադարձած է հակամարտող պետութիւններուն՝ անխմաստ սպանդ անուանելով պատերազմը:

Նորին Սրբութիւնը մտահոգութիւն յայտնած է նաեւ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի միջեւ լարուած իրավիճակին համար: Ան եւս մէկ անգամ խաղաղութեան կոչ հնչեցուցած է՝ հրատապ համարելով նաեւ արցախցիներու օրինա-

Կան ու անվտանգ տուն վերադարձի հարցը:

Հայաստանէն Արամանդի Արտահանման Ծաւալը Աճած Է 30 Տոկոսով

Հայաստանէն նախորդ տարի արտահանուած է 30 տոկոսով աւելի շատ աղամանդ, քան 2022 թուականին: Այս մասին ըսաւ տնտեսութեան փոխնախարար Նարեկ Տէրեանը՝ ամփոփելով 2023 թուականի ցուցանիշերը:

2021-ին ստեղծուած է «Հայալմաստ» ընկերութիւնը, որ հումքի ամրապնդող է՝ աղամանդ արտադրողներու համար:

«Ընդհանուր «Հայալմաստը» 58 միլիոն տոլարի հումք է ներգրա-

ւել եւ տրամադրել արադրողներին: Իսկ ընդհանուր արտահանման ծաւալները մօտ 30 տոկոսով աճել են՝ 2022 թուականի համեմատ», ըսաւ Նարեկ Տէրեանը:

Ըստ անոր՝ աղամանդի արտադրական ծաւալները կ'աճին, նախորդ տարի 2 նոր գործարան բացուած է:

Ոսկերչութիւնը, ըստ փոխնախարարին, եւս կը զարգանայ: Կը նախատեսուի նաեւ ոսկիի վերարտահանման պետական տուրք սահմանել:

Փարաճանովի Արձանը Պիտի Տեղադրուի Կինոյի Տան Յարակից Զրապարակը

Փարաճանովի 100-ամեակին նուիրուած արձանը

Բեմադրիչ, բեմադրի Սերկէյ Փարաճանովի 100-ամեակին, որ կը նշուի Յունուար 9-ին, մեկնարկեց անոր նուիրուած միջոցաւորումներու շարքը: Հանրութեան ներ-

կայացուցեալ Փարաճանովի արձանը, որ յառաջիկային պիտի տեղադրուի Կինոյի տան յարակից հրապարակին վրայ, որ պիտի կրէ «Նուան գոյնը» անուանումը:

ՀՀ Արտաքին Քաղաքականության Լայտակար

Շարունակուած էջ 1-էն

այնպէս ալ այն երկիրներու հետ, որոնց հետ համագործակցութեան զարգացումն ունի շոշափելի ներուժ թէ՛ տնտեսական, թէ՛ այլ ոլորտներու մէջ: Այս ծիրին մէջ, նշուած են այն այցերն ու շփումները, որոնք նոր լիցք եւ բովանդակութիւն հաղորդած են համապատասխան երկիրներու հետ օրակարգի, երկկողմ եւ բազմակողմ հարթակներու վրայ գործընկերութեան զարգացման: Ընդգծուած է, որ տարբեր ուղղութիւններով յարաբերութիւնները բարձրացուած են կամ միտուած են որակապէս նոր, այդ շարքին՝ ռազմավարական երկխօսութեան մակարդակի, եւ այդ առումով տարին յազնցած եղած է իրենց ձեւաչափով միջոցառումներով եւ աշխուժութեամբ: Արձանագրուած է, որ տարուայ ընթացքին կայացած է 34 բարձրաստիճան այց Հայաստանի Հանրապետութիւն, իսկ ՀՀ բարձրաստիճան պաշտօնեաներու կողմէ իրականացուած է 68 այց, որմէ 40-ը՝ արտաքին գործերու նախարարին կողմէ:

ՀՀ վարչապետին ներկայացուած են նաեւ բազմակողմ հարթակներու վրայ միջազգային խաղաղութեան ու անվտանգութեան, զարգացման համագործակցութեան, մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան, բազմակողմ մշակութային համագործակցութեան ընդլայնման, ինչպէս նաեւ տարբեր կառուցներու մէջ ՀՀ թեկնածութիւններու յառաջդրման աշխատանքներն ու արդիւնքները: Ներկայացուած են նաեւ առանցքային խնդիրներու շուրջ ՀՀ դիրքորոշումները, ի թիւս այլ նախաձեռնութիւններու, ՀՀ կառավարութեան կողմէ մշակուած «Սաղաղութեան խաչմերուկ» նախագիծի հանրահռչակման ուղղութեամբ իրականացուած աշխատանքները, այդ շարքին՝ միջազգային մամուլում շուրջ 2500 հրապարակումներու միջոցով:

Ներկայացուած են նաեւ 2024 թ. ծրագրուող միջազգային միջոցառումները եւ այդ ուղղութեամբ նախանշուող ֆինանսական ծախսերը:

Անդրադարձ կատարուած է ՀՀ-ի մէջ, ինչպէս նաեւ արտերկրի մէջ ՀՀ նոր դիւանագիտական եւ հիւպատոսական հիմնարկներու բացման առնչուող հարցերու:

Ներկայացուած են նաեւ ԱԳՆ կեդրոնական համակարգի եւ արտերկրի մէջ ՀՀ դիւանագիտական ծառայութեան մարմիններու աշ-

խատանքային, այդ շարքին՝ շէնքային պայմաններու բարելաման ուղղութեամբ իրականացուած ծաւալուն, թիրախային աշխատանքները: Ընդգծուած է, որ թուային օրակարգի շրջանակին մէջ շարունակուած է հիւպատոսական ծառայութիւններու թուայնացումը, ինչի շնորհիւ ներդրուած է առցանց վճարումներու, հերթագրման եւ տեսակապի միջոցով համապատասխան փաստաթուղթերու տրամադրման հնարաւորութիւնը:

Ընդգծելով դիւանագիտական ծառայութեան կարողութիւնները ուժեղացնելու կարեւորութիւնը՝ ներկայացուած են նաեւ արտաքին քաղաքական գերատեսչութիւնը դիւանագիտական դէմքերով համալրելու, ինչպէս նաեւ ՀՀ դիւանագիտական դպրոցին մէջ օտարերկրեայ դիւանագէտներու վերապատրաստման ծրագրերը: Անդրադարձ կատարուած է ԱԳՆ համակարգին մէջ իրականացուող եւ շարունակական բաւարարողութեան, դիւանագիտական ծառայութեան գրաւորութեան աւելացման նպատակով հնարաւոր քայլերուն: Այս ծիրին մէջ վարչապետ ֆաշինեան ընդգծած է, որ դիւանագիտական ծառայութիւնը իր բնոյթով առանձնացատու է եւ կարեւորած է միջնաժամկէտ եւ երկարաժամկէտ հեռանկարով ծառայութեան ներուժը հարստացնելու, այդ շարքին՝ երիտասարդ ու յատուկ մասնագիտական կարողութիւններ ունեցող դէմքերով զայն լրացուցիչ համալրելու գործընթացը:

Հաշուետուութեան ներկայացումէն չեսոյ ծաւալած է մտքերու փոխանակութիւն: Նախանշուած են քանի մը ուղղութիւններով ԱԳՆ հետագայ ծրագրերն ու ընելիքները:

Վարչապետ ֆաշինեան կարեւորած է դիւանագիտական ծառայութեան շարունակական զարգացումը՝ ներկայիս համաշխարհային միտումներուն համահունչ: «Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան բարձրագոյն նպատակը Հայաստանի ինքնիշխանութիւնը, անկախութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնն ապահովելը եւ երաշխաւորելն է», ըսած է վարչապետը: Նիկոլ ֆաշինեան ընդգծած է նաեւ արտա-

«Փութինը Արտօնեց Ատրպէյճանին Եւ Թուրքիոյ՝ Ետ Վերցնել Լեռնային Ղարաբաղը», Կը գրէ «Էքոնոմիսթ»

«Էքոնոմիսթ» թերթը առանձնացուցած է 2024-ին կայանալիք կարեւորագոյն իրադարձութիւններն ու հնարաւոր վտանգները, որ այս կամ այն կերպ պիտի փոխեն կեանքը մոլորակին վրայ: Հարաւային կովկասի մասին բրիտանական պարբերականը գրած է. «2020-ին Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Փութինը արտօնեց Ատրպէյճանին եւ Թուրքիոյ՝ ետ վերցնել Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ տարածքները: Միաժամանակ, սեփական՝ խաղաղապահ զօրքը տեղակայեց Լեռնային Ղարաբաղի մէջ, իբրեւ թէ հայերը պաշտպանելու, իսկ իրականութեան մէջ՝ սեփական ազդեցութիւնը պահպանելու համար: Բաց, երբ եկաւ Ուքրանիոյ դէմ պատերազմելու ժամանակը, Փութինը նախընտրեց յարաբերութիւնները Թուրքիոյ ու Ատրպէյճանի հետ, քան՝ աղքատ, ժողովրդավարական Հայաստանի, եւ թոյլ տուաւ Ատրպէյճանին մաքրել Լեռնային Ղարաբաղը հայերէ, որոնք յոյս դրած էին Մոսկուայի պաշտպանութեան վրայ»:

«Արցախահայերուն դաւաճանութիւնը, անկախութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնն ապահովելը եւ երաշխաւորելն է», ըսած է վարչապետը: Նիկոլ ֆաշինեան ընդգծած է նաեւ արտա-

նելէ բացի Ռուսաստանը յոյս ունի նաեւ շահարկել անոնց գաղթը՝ Հայաստանի մէջ վարչակարգի փոփոխութիւն հրահրելու համար: Փութինը նաեւ յոյս ունի պահպանել այնտեղ ազդեցութիւնը՝ վերահսկելով Թուրքիան Ատրպէյճանի հետ կապող միջանցքը, որ կրնայ անցնիլ Հայաստանով»:

Հեղինակաւոր պարբերականը միաժամանակ կը նկատէ, որ այժմ Ատրպէյճանն ու Թուրքիան իրենց ձեռքը վերցուցած են բոլոր խաղաքարտերը եւ չեն պատրաստուիր անհարկի գիշումներ ընելու Մոսկուային: Միւս կողմէ, Թուրքիան ու Ատրպէյճանը նաեւ չեն ուզեր Արեւմուտքի կողմը անցնիլ: «Անգարան ու Պաքուն կ'ուզեն իրենց սեփական ուժային յենակէտը ստեղծել կովկասի մէջ», կը գրէ «Էքոնոմիսթ»-ը՝ յաւելելով. «Ուքրանիոյ դէմ Ռուսաստանի պատերազմի հետեւանքներէն մէկը միջին քաղաքին պետութիւններու, օրինակ՝ Թուրքիոյ վերելքն է, միւսը՝ Քրեմլինի ազդեցութեան թուլացումը յետխորհրդային աշխարհին մէջ»:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ
ՓԱՍՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՇՈՂԻ ՇԱՍԱՐ)
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՇԵՆԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՅՈՒՆԵԼԵԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ
 Նուիրուած
ԳԱԲՐԻԷԼ ՄՈԼՈՅԵԱՆԻ
 Մշակութային, Կրթական, Լրագրական Ու Հասարակական Գործունէութեան
 Կազմակերպութեամբ՝
 Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան
 Մասնակցութեամբ՝
 Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան
 Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան
 Մասիս Շարաքաթերթի
 Տեղի Կունենայ՝
Կիրակի Յունուար 28, 2024
 Երեկոյեան Ժամը 5-ին
 ՀԿԲՄ-ի Կեդրոնէն Ներս
 1060 North Allen Avenue • Pasadena • CA 91104
 RSVP 626-797-7680 or email: Info@sdhpusa.org
 Հրատարակուած

Massis Weekly

Volume 44, No. 1

Saturday, January 13, 2024

US State Department Calls on Israel to Not Escalate Tensions Around Armenian Quarter in Jerusalem

WASHINGTON, DC — The US does not want to see the Government of Israel take any steps that would escalate tensions, US Department of State Spokesperson Matthew Miller said, asked to comment on the situation in the Armenian Quarter of Jerusalem.

At a press briefing on Wednesday, Miller was asked to respond to the concerns expressed by top authorities in the Armenian Quarter that the Israeli Government was using the conflict in Gaza to push out a lot of Armenian Christians from the Armenian Quarter.

“No specific response to that. But as we have said on a number of occasions, we do not want to see the Government of Israel take any steps that would escalate tensions,” Miller responded.

The Armenian Patriarchate of Jerusalem said it was facing an “existential threat” after a violent attack last week which it attributed to an Israeli-Australian businessman’s efforts to acquire a property owned by the patriarchate – the Cows’ Garden. The patriarchate had leased the property to the businessman who seeks to build a hotel there, but then cancelled the agreement and applied to court for

validation. Some two weeks after appealing to court, the patriarchate issued a statement saying the developer who sought to buy some 25 percent of the Armenian Quarter of Jerusalem ignored a letter by the Armenian Patriarchate of Jerusalem cancelling the controversial real estate deal and started demolition works, and moreover police demand that all members of the Armenian Community vacate the premises.

Armenian seminarians and clerics were attacked by a violent mob during a vigil held at the Cows’ Garden on December 28.

Pope Francis Calls for Legal and Safe Return of Karabakh Armenians to Their Homes

VATICAN CITY — In his annual “State of the World” address to members of the Diplomatic Corps accredited to the Holy See, Pope Francis reflected on the conflicts and divisions ravaging the world and highlighted the responsibility of individuals and nations to foster peace, Vatican News reported.

Greeting the ambassadors from throughout the globe accredited to the Holy See on Monday, 8 January 2024, he expressed deep concern about the escalating conflicts worldwide and described the current state of affairs as a “third world war fought piece-

meal” openly addressing specific geopolitical crises.

The Pope recalled almost two years of large-scale war between Russia and Ukraine that has resulted in “great numbers of victims and massive destruction”.

Pope Francis expressed concern about the tension in the South Caucasus and the disagreements between Azerbaijan and Armenia, and called on the two parties to sign a peace treaty.

Pope Francis once again called for peace, stressing the urgency of the legal and safe return of Nagorno-Karabakh Armenians to their homes.

Oversight Report: Trump Profited from 20 Foreign Governments, Including Turkey and Azerbaijan

WASHINGTON, DC -- Rep. Jamie Raskin, Ranking Member of the Committee on Oversight and Accountability, released a new staff report and new documents produced by Donald Trump’s former accounting firm, Mazars USA LLC, establishing that while former President Trump was in office, he received at least \$7.8 million from 20 governments, including Turkey and to a lesser extent Azerbaijan. This may explain the silence of the Trump administration during the second Artsakh war, where Turkey supported Azerbaijan politically and militarily.

Trump had substantial pre-existing business interests in Turkey, and records from Mazars indicate continued patronage of Trump-owned properties by the Turkish government after Trump took office. Specific expenditures by Turkey in May 2017 lack detailed records, coinciding with Turk-

ish President Recep Tayyip Erdogan’s White House visit.

The report also highlights actions by Trump and his administration favoring Turkey, including interference in the investigation of Halkbank and silence on the assault by Turkish security forces on U.S. citizens during Erdogan’s 2017 visit.

The document details Trump’s historic ties to Turkey, his business dealings, and the lobbying efforts by Turkey, including meetings with influential figures like Brian Ballard. Financial benefits to Trump from clients, including Turkey, and their payments to his businesses are emphasized. The report concludes by underlining the financial transactions between Turkish officials and Trump’s enterprises, adding to concerns about potential conflicts of interest and their impact on policy decisions.

“Armenian Melodies” Float Wins “Grand Marshal” Trophy at the 2024 Rose Parade

PASADENA — “Armenian Melodies” has won the “Grand Marshal” award for Most Outstanding Creative Concept and Float Design in the 135th Tournament of Roses, which took place in Pasadena on Monday, January 1, 2024.

Inspired by the strength of Armenian matriarchs throughout history, “Armenian Melodies” features dynamic Armenian mother and daughter figures

dressed in vibrant, traditional garb, surrounded by important symbols within Armenian heritage and culture. This concept ties in perfectly with the 135th Tournament of Roses theme, “Celebrating a World of Music.” “Armenian Melodies” showcases several musical instruments that are endemic to Armenia.

Continued on page 4

Iran Opposes Any Geopolitical Changes or Violations of Nations Territorial Integrity in South Caucasus

TEHRAN — Iran reiterated its strong opposition to “geopolitical changes” in the South Caucasus on Monday after a Turkish government minister said that an extraterritorial corridor connecting Azerbaijan to its Nakhichevan exclave and Turkey through Armenia should be opened by 2029.

“We are making a lot of efforts to establish peace, stability, and security in the regional countries,” Nasser Kanaani, the Iranian Foreign Ministry spokesman, was quoted by the official IRNA news agency as saying. “We emphasize that developing transit cooperation cannot be a basis for geopolitical changes and violation of the territorial integrity and national sovereignty of countries.”

Kanaani responded to weekend comments by Turkey’s Transport and Infrastructure Minister Abdulkadir Uraloglu about the so-called “Zangezur corridor.” Uraloglu said that Turkey and Azerbaijan are now building their respective sections of the highway and railway that would pass through Syunik, the sole Armenian province bordering Iran.

“The whole process of creating this corridor will take five years. So I think that we will complete all work in 2028,” he added, according to Turkish media.

Iran has repeatedly warned against attempts to strip it of the common border and transport links with Armenia. Iranian President Ebrahim Raisi reportedly told a visiting Azerbaijani official in October 2023 that the corridor sought by Baku is “resolutely opposed by Iran.”

The Islamic Republic’s Supreme Leader Ayatollah Ali Khamenei likewise made this clear to Turkish President Recep Tayyip Erdogan when they

met in Tehran in 2022. Erdogan complained about Iran’s stance on the issue after visiting Baku a year later. He claimed that unlike Tehran, Yerevan does not object to the idea of the “Zangezur corridor.” The Armenian government has rejected the Azerbaijani and Turkish demands on numerous occasions.

A senior Azerbaijani official, Hikmet Hajiyev, said last October that the corridor “has lost its attractiveness for us” and that Baku is now planning to “do this with Iran instead.” But he appeared to backtrack on that statement in a newspaper interview published last week. Hajiyev said that the planned construction of a new road and railway connecting Azerbaijan to Nakhichevan via Iran does not mean that Azerbaijan has abandoned the idea of “Zangezur corridor.”

Hajiyev confirmed that Baku wants to make sure that people and cargos travelling to and from Nakhichevan are not checked by Armenian border guards or customs officers. He claimed that this would not violate Armenia’s territorial integrity.

Armenia’s Candidacy Was Successful in All Elections of International Organizations in 2023

YEREVAN -- During 2023, Armenia’s candidacy was successful in all elections of international organizations, Armenia’s Foreign Ministry Spokesperson Ani Badalyan said in a post on X.

“Our thanks to countries who supported Armenia’s candidacy!”

Kudos to all colleagues who worked on respective files,” wrote Badalyan, presenting the attached list of the international organizations where Armenia’s candidacy was confirmed in the elections.

UN Commission on Crime Prevention and Criminal Justice (CCPCJ) for 2024-2026

UN Commission on Narcotic Drugs (CND) for 2024-2027

Board of Governors of the International Atomic Energy Agency (IAEA) for 2023-2025

UN Committee for Program and Coordination (CPC) for 2024-2026

UNESCO Committee for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict for 2023-2027

Armenia, UAE to Abolish Visa Regime from February 1

YEREVAN -- The agreement on mutual elimination of visa requirement for the citizens of the Republic of Armenia and the United Arab Emirates will enter into force from February 1, 2024, Spokesperson for the Ministry of Foreign Affairs Ani Badalyan informs.

Therefore, starting from February 1, Armenian citizens can enter, exit and transit through the UAE without an entry visa or fee. The passport of an Armenian national must be valid for at least 6 months from the date of arrival

in the UAE.

Armenian citizens will be allowed to stay in the territory of the United Arab Emirates for a maximum period of 90 days in each 180-day period.

The validity of the passport refers to the period of validity indicated on the 2nd (Armenian) and 3rd (English) pages of the passport, not the note on the validity in foreign countries (round stamp) indicated on the 4th page of the passport, which is no longer applicable and is not mandatory from January 1, 2024.

Iran’s FM Dismisses Concerns on Radioactive Contamination of Border River Araks

TEHRAN — Iranian Foreign Minister Hossein Amirabdollahian refuted reports that the Metsamor nuclear power plant in neighboring Armenia may have polluted the Araks border river with radioactive materials, Tasnim news agency reported.

The foreign minister attended a meeting of the Iranian Parliament’s National Security and Foreign Policy Commission in Tehran on Sunday.

Asked by a lawmaker, who represents two border counties in the northwestern province of Ardabil, Amirabdollahian dismissed concerns about the radioactive contamination of the Araks River.

The foreign minister said a technical report and verification activities of the Atomic Energy Organization of Iran have dismissed any pollution of the Aras River caused by the operation of the Metsamor nuclear power plant in Armenia.

In August 2022, Azerbaijan’s Trend news agency alleged that the Metsamor nuclear power plant dumps 12,000-16,000 cubic meters of radioactive waste into the Aras River every day. Earlier, Turkish Parliament asked the IAEA to

close the Armenian NPP.

The Armenian Nuclear Power Plant, the only one in the South Caucasus region, is located near the town of Metsamor, about 30 kilometers west of Yerevan. It was built in the 1970s, but was closed following a devastating earthquake in 1988.

In March 2014, the Armenian government decided to extend the plant’s service life up to 2026. The plan was financed by \$270 million Russian loan and a \$30 million grant.

223 People Killed in Azerbaijan's September Aggression Against Nagorno-Karabakh

YEREVAN -- Some 223 people were killed during Azerbaijan’s latest aggression against Nagorno-Karabakh on September 19-20, 2023, and another 218 were killed in an explosion at a fuel depot near Stepanakert on September 25, Head of Armenia’s Investigation Committee Argishti Karamyan said in an interview with Armenia’s Public Television.

He specified that of the 223 people killed by Azerbaijani soldiers on September 19-20, 25 were civilians, including five minors. Another 244

people were wounded, 76 of them civilians, including 10 minors. Also, 20 people have been missing, including five civilians.

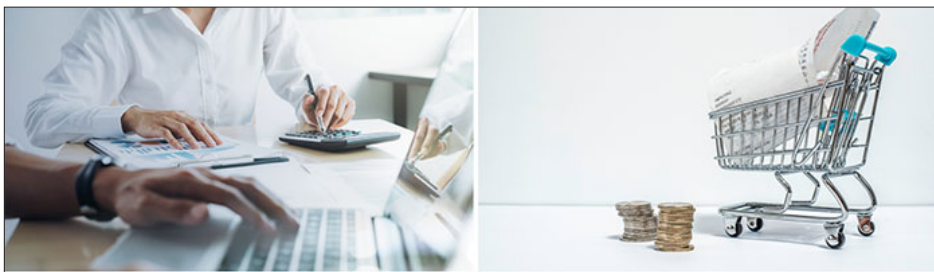
He also said that about 20 cases of desecration of bodies have been recorded, confirmed by expert examinations.

Over 70 others died en route from NK to Armenia, as well as shortly after arrival. “This is mostly due to the severe psychological impact that our compatriots went through,” Karamyan said.

In November 2023 the government of Armenia decided to allocate about 20 billion drams (nearly \$50 mil-

lion) in 2024 for the second extension of the service life of the nuclear power plant until 2036.

Armenia's Tax Revenues Exceed Over \$5 Billion in 2023 with 15.4% Growth -SRC

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ԲԱՐԵՓՈՒՈՒՍՆԵՐ ԵՎ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ 2023

YEREVAN — Armenia's State Revenue Committee (SRC) collected 2.22 trillion drams (\$5.4 Billion) of revenue in 2023, exceeding the previous year's figure by 295.9 billion drams or 15.4%.

The original amount projected by the government in the beginning of 2023 was 2.20 trillion drams. This amount was exceeded by 18.2 billion drams.

About 362.9 billion drams were refunded to taxpayers and individuals, which is 100.1 billion drams or about 38.1% more than the previous year's figure.

According to the settlement documents (including cashier's checks),

648.7 million transactions worth 12.2 trillion drams were carried out, exceeding the previous year's figures by 45 million transactions and 2.1 trillion drams.

Record growth in the number of jobs and average wages was also recorded: the number of officially registered jobs in November stood at 738 thousand, up 5.2% year-on-year, and the average wage amounted to 293 thousand drams, up 10.6%.

The past year was marked also by efficient administration in the tax sphere, simplification and digitalization of procedures, consistent reforms and legislative initiatives, the SRC said. (\$1 – AMD 404.79)

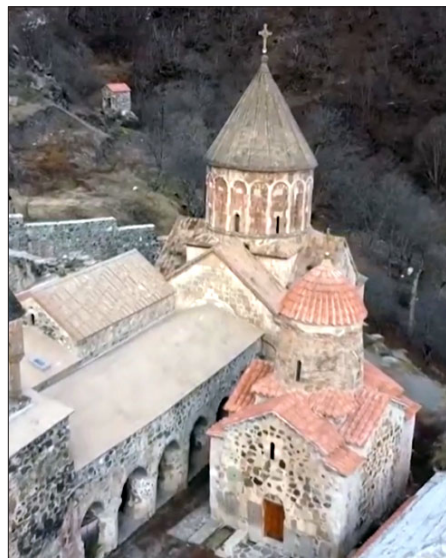
US Puts Azerbaijan on Religious Freedom Watchlist

WASHINGTON, DC -- The United States on Thursday added Azerbaijan to a watchlist on religious freedom, following fears for Christian heritage after the country seized control of Nagorno Karabakh.

U.S. Secretary of State Antony Blinken said in a statement on January 4 that Azerbaijan joins the list along with the Central African Republic, Comoros, and Vietnam.

The designation comes after the U.S. Commission on International Religious Freedom (USCIRF) pointed to concerns about the preservation of Christian religious sites in Nagorno-Karabakh. The takeover by Azerbaijan in September prompted virtually the entire population of 100,000 Artsakh Armenians to forcefully flee to Armenia.

The commission also voiced alarm over regulations on religious practice in the Muslim-majority country under President Ilham Aliyev, including a requirement that all religious groups be registered and their literature approved by an official body.

Blinken said in addition to the State Department's "special watch list," there are 12 "countries of particular concern" -- Burma, China, Cuba, Eritrea, Iran, Nicaragua, North Korea, Pakistan, Russia, Saudi Arabia, Tajikistan, and Turkmenistan. There was no change in this list from the year before.

Armenia Opens Honorary Consulate in Costa Rica

By the decree of the Minister of Foreign Affairs of the Republic of Armenia, Claudio Maloff has been appointed Honorary Consul of the Republic of Armenia in the Republic of Costa Rica, the Armenian Embassy in Mexico said on social media.

"We are pleased to announce that the Republic of Armenia is opening an honorary consulate in the Republic of Costa Rica in order to strengthen economic, cultural, academic and tourism ties between the two countries," reads the statement.

U.S. Military Official Visits Armenia to Aid in Crafting NCO Development Policy

YEREVAN — A senior U.S. military official recently visited Armenia to aid in crafting the Non-Commissioned Officer (NCO) development objectives and policy of the Armenian military, the U.S. Embassy said in a statement.

"USEUCOM's [U.S. European

Command] CSM [Command Sergeant Major] Robert Abernethy recently visited Armenia to aid in crafting, formalizing & pre-producing NCO development objectives & policy for the Enlisted Forces of the Armenian military," the embassy said. "Strong partnerships for a stronger future!"

Record Number of Foreign Tourists Visited Armenia in 2023

YEREVAN -- Sisian Poghosyan, head of Armenia's Tourism Committee, which is part of the Ministry of Economy, reported a significant increase in the number of foreign tourists who visited the country last year.

Speaking at a press conference today, she said that 2.3 million tourists visited Armenia last year, which is the highest figure ever.

"About 20% more compared to 2019 and 32% more compared to 2022," she said.

The head of the committee also noted that 50% of tourists were from Russia, 11% from Georgia and 6%

from Iran. Also, China for the first time entered the top 10 countries in terms of the number of tourists visiting Armenia.

At the same time, Poghosyan clarified that tourists are those who stay in Armenia for more than 24 hours but less than one year.

She was asked whether a foreign tourist spends on average \$1,200 in Armenia, as claimed by Economy Minister Vahan Kerobyan.

Poghosyan replied that the minister had announced the data for the first half of the year, while data for the whole year will be available soon.

55 Armenians Still Held Captive but Azerbaijan Acknowledges Only 23

YEREVAN -- 55 Armenians are currently held captive in Azerbaijan but Baku has so far acknowledged only 23 of them, a senior law enforcement official has said.

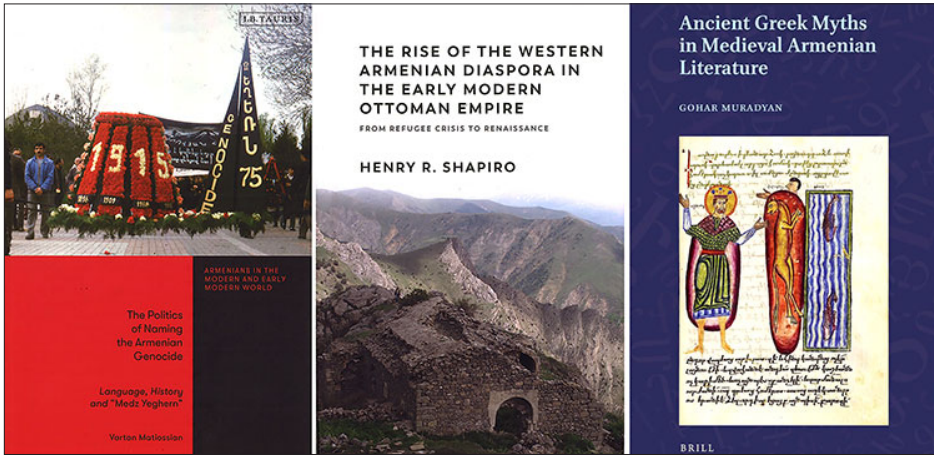
Argishti Kyaramyan, the Head of the Investigative Committee of Armenia, told First Channel News that Azerbaijan has confirmed holding 23 Armenians captive but they have evidence on the forced disappearance of another 32 persons after the 2020 war.

"At this moment 23 compatriots

confirmed by Azerbaijan are being held there, 17 of whom are persons captured as a result of the 2023 aggression. We have evidence regarding the forced disappearance of 32 persons after the 44-day war, which we have presented to supranational organizations," Kyaramyan said.

Furthermore, even the European Court of Human Rights indicated interim measures regarding 22 of the prisoners, however Azerbaijan denies the fact that these persons have been taken captive.

NAASR Announces Winners of 2023 Dr. Sona Aronian Armenian Studies Book Prizes

BELMONT, MA — The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) has announced the 2023 Dr. Sona Aronian Book Prizes for Excellence in Armenian Studies, jointly awarded to Dr. Vartan Matiossian for *The Politics of Naming the Armenian Genocide: Language, History and ‘Medz Yeghern’* (I. B. Tauris, 2022) and Dr. Henry Shapiro for *The Rise of the Western Armenian Diaspora in the Early Modern Ottoman Empire* (Edinburgh University Press, 2022); and to Dr. Gohar Muradyan for the English-language translation *Ancient Greek Myths in Medieval Armenian Literature* (Brill, 2022). The 2023 awards are for books with a 2022 publication date.

NAASR’s Aronian Book Prizes were established in 2014 by the late Dr. Aronian and Dr. Geoffrey Gibbs, to be awarded annually to outstanding scholarly works in the English language in the field of Armenian Studies and translations from Armenian into English.

“In a year with numerous ground-breaking scholarly works, it is a pleasure to recognize these three that cover such a wide range of topics with admirable scholarly rigor,” commented NAASR’s Director of Academic Affairs Marc Mamigonian.

Vartan Matiossian’s *The Politics of Naming the Armenian Genocide* explores the genealogy of the concept of ‘Medz Yeghern’ (‘Great Crime’), an Armenian term for the Armenian Genocide of 1915-1923. The work draws upon extensive research based on Armenian sources, neglected in much of the current historiography, as well as other European languages in order to trace the development of the concepts pertaining to mass killing and genocide of Armenians from the ancient to the modern periods. In so doing, it makes important original contributions to our knowledge of the language used to refer to the Armenian Genocide—and the uses and abuses of language.

Dr. Matiossian, a scholar of Armenian history, literature, and language, is the Executive Director of the Eastern Prelacy of the Armenian Apostolic Church and book review editor for *Armenian Review*.

Matiossian commented that “I am deeply grateful to NAASR for bestowing this truly humbling honor upon a book that was not born from my main lines of research, but from

an intrinsic wish to show how knowledge of the Armenian language and Armenian sources truly matters when it comes to the Medz Yeghern, the Great Crime of genocide against the Armenians, and the everlasting attempts at its denial. I hope that my incursion into genocide scholarship and the adjacent territories of language, history, and politics may serve as a corrective and a reminder in these sad times when words are being twisted and perverted to the point of being unrecognizable.”

Dr. Henry Shapiro is an Ottoman historian at the Ibn Haldun University in Istanbul, Turkey. *The Rise of the Western Armenian Diaspora in the Early Modern Ottoman Empire*, based on his 2018 Princeton doctoral thesis, traces how Armenian migrants changed the demographic and cultural landscape of Istanbul and Western Anatolia in the course of the 17th century and adds a great deal to our knowledge of a hitherto understudied but crucial chapter in Armenian (and not only in Armenian) history.

Reached by email, Shapiro remarked, “I am truly honored to have won the Dr. Sona Aronian Book Prize for Excellence in Armenian Studies. It takes many years to write a book, and appreciation of this kind is very valuable and motivating. Moreover, I am grateful to NAASR for having supported research for my monograph. Now I feel all the more motivated to work on the next one!”

Dr. Gohar Muradyan is a philologist and translator. She is a senior researcher and head of the Department for the Study of Translated Literature at the Institute of Ancient Manuscripts / Matenadaran in Yerevan. *Ancient Greek Myths in Medieval Armenian Literature* brings together all the known references to ancient Greek myths in medieval Armenian literature. Alongside the original Armenian passages and, when extant, their Greek originals, Muradyan provides annotated English translations.

When informed of the prize, Dr. Muradyan replied that “I am delighted to be awarded this prize and I thank you heartily.”

Authors or publishers wishing to submit books for consideration for future Aronian Prizes may contact NAASR Director of Academic Affairs Marc A. Mamigonian at marc@naasr.org.

Sergey Parajanov Statue Unveiled in Yerevan

YEREVAN – Artists and government officials attended the ceremonial inauguration of Sergey Parajanov’s statue in Yerevan as part of a series of celebrations marking the 100th anniversary of the birth of the late renowned filmmaker.

The statue was unveiled on January 9 and will soon be installed at the square adjacent to the Cinema House. The square itself will be named “Colour of Pomegranates,” a reference to Parajanov’s iconic eponymous 1969 art film. The statue was sculpted by Ara Alekryan.

Arayik Harutyunyan, the Chief of Staff of the Prime Minister’s Office and Head of the Organizational Commission of the 100th Anniversary Celebrations of Sergey Parajanov, told reporters at the inauguration in Cinema House that 2023 and 2024 will mark the anniversaries of renowned artists such as Aram Khachaturyan, Sergey Parajanov, Charles Aznavour, and others. “These are people who represent the Armenian nation around the world. The celebrations, confirmed by the government commission, will be organized throughout the whole year. We’ve approved over thirty programs, and we will celebrate the anniversary of birth not only in Yerevan but also in other cities, as well as abroad, in Georgia and France,” Harutyunyan said.

Minister of Education, Science, Culture, and Sport Zhanna Andreasyan lauded the statue and said that it is a fine embodiment of the late artist.

Andreasyan said she hopes that a Walk of Fame will be opened outside the Cinema House in Yerevan, and the statue will be moved there.

The ARARAT Museum of Yerevan Brandy Company is opening a temporary exhibition dedicated to the 100th anniversary of Sergei Parajanov. The exhibition, titled “Sergei Parajanov: Uninterrupted Flight,” will showcase photographs taken by Parajanov’s friend and student, photographer Yuri Mechitov, including the famous “Flight” photo.

The “Flight” photo is considered one of the most iconic images of Parajanov and is notable for its unique composition and symbolism. The photo was taken on May 15, 1981, and captures Parajanov’s persona as well as his creative genius, as the author of the photo’s composition was Parajanov himself.

“It is rather challenging, almost impossible, to have a comprehensive analysis of Parajanov’s extraordinary heritage. His works alter our views on visual perception and turn it into a thrilling mystery. Parajanov’s whole life was a sincere search for the beautiful and harmonious, and this exhibition offers a glimpse into his world. We are delighted that visitors from Armenia and around the world will have the opportunity to discover the new facets of Mastery, Generosity, Creativity, and Devotion,” noted Zaruhi Saribekyan, Communications Manager of Yerevan Brandy Company.

“Armenian Melodies” Float Wins

Continued from page 1

In its sixth year of participation in the Tournament of Roses, AARFA’s “Armenian Melodies” captures the heroism of Armenian mothers, exemplifying determination, resilience, and fortitude in the face of centuries of upheaval. Through their steadfast support, Armenian mothers inspire their families and communities to persevere, even in turbulent times.

Armenian birds play a significant role on the float, with the crane, chukar, and little ringed plover, which are indigenous to the Armenian Highlands, nestled around the mother and daughter, adding depth and character to the rich tableau. Armenian instruments also feature prominently in “Armenian Melodies,” as the name suggests. Traditional wind instruments native to Ar-

menia, including the duduk, shvi, blul, and parkapzuk, adorn the float, while percussion instruments such as the dhol and nagara round out the floral orchestra, adding to the spirited tapestry.

Enhancing the float’s colorful and meaningful scene, symbolic objects are scattered throughout. In addition to AARFA’s tricolor Armenian logo, a bushel of pomegranates, representing good fortune and abundance, perches alongside the mother and daughter. Apricots, deeply rooted in Armenian music and culture, can be found at the front of the float, along with the aforementioned duduk, which is crafted from apricot wood. Intricate and historic Armenian patterns are highlighted on the mother’s dress, while the “arevakhatch” or sun cross, symbolizing eternal life, completes the design of “Armenian Melodies.”

Մեզ Համար Զարթոնք Է Պէտք

ՃՐՏԳ. ՀԱՄԱՐՉՈՒՄ ԱՂՊԱՇ-ԵԱՆ

Կան մարդիկ որ երկու հազար տարիներ ցիր ու ցան, այս ասի երկիրը մնալէ ետք, միացան, աշխատեցան, ջանք թափեցին, գոհուեցան որ իրենց Աւետեաց հողին դառնան եւ յաջողեցան: Կան մարդիկ ալ որ երկու հազար տարիներէ ի վեր իրենց պապերուն կերտած հայրենիքը լքեցին եւ հեռացան հայրենի հողէն, Արցախէն, ան ալ քանի մը օրուայ ընթացքին: Ինչ՞ եղաւ, ինչպէ՞ս եղաւ այս բոլորը եւ դեռ ինչե՞ր տեղի պիտի ունենան:

Մենք շատ հեռու պիտի մնանք իրականութիւնէն, եթէ յաւակնինք եւ պնդենք թէ գիտենք իսկապէս ինչ տեղի ունեցաւ Արցախի (Ղարաբաղի) մէջ եւ վերլուծումներ ընենք ըմբռնելու համար վերջին իրադարձութիւնները որոնք տեղի ունեցան. Շատ հեռու պիտի ըլլանք իրականութենէն եթէ այդպէս կարծենք, քանի որ տեղի ունեցածը եւ այս աններելի ազգային ողբերգութիւնը ծրագրուած է մութ վարագործի ետեւ եւ այն տեղէն կառավարուած. Այսպիսի դաւաճանութիւն մը ամիսներու կամ տարիներու պատրաստութեան կարիքը ունի, սակայն Արցախի պարագային արագօրէն առնուած որոշումով մը մասսայական ելքի (Exodus) մը վերածուեցաւ եւ քանի մը օրուայ ընթացքին հարիւր հազարէ աւելի բնիկ արցախցիներ իրենց դարաւոր պապենական հողը լքեցին եւ գաղթի ճամբան բռնեցին: Այդ ինչ որ տեղի ունեցաւ բնաւ ընդունելի չէ եւ ճշմարտութիւն չէ որ այդ կատարուածը անխուսափելի աւարտ մըն էր:

Այդ բոլորը պատահեցաւ եւ անոր գուզահեռ լրատուական միջոցներու հոսանքագրկում տեղի ունեցաւ անոր վերաբերեալ. լրատուական միջոցները ընդհանրապէս լուռ մնացին այս մեծ աղէտի հանդէպ եւ այս մեծ դժբախտութեան համապատասխան չանդրադարձան. ցաւալին այն է որ միայն օտարները չէին որ լուռ մնացին, այլ մեր հայկական միջոցներն ալ, անոնք եղելութիւններու մասին անդրադաճան իբր տեղի ունեցած առօրեայ տեղեկութիւններ եւ ոչ թէ պապենական հայրենիքի, սուրբ հողի կորուստի մասին:

Սփիւռքի եւ Հայրենիքի հայերու մեծամասնութիւնը այդ աղէտի մեծութիւնը չըմբռնեց, կամ չուզեց այն ընել եւ այս մեծ իրադարձութիւններու, այս մեծ ողբերգութեան մասին անտարբեր մնաց:

Ինչո՞ւ այս անտարբերութիւնը, այս անհոգութիւնը:

Ներկայիս, կը թուի թէ Արցախը պատմութեան մոռցուած էջերուն մէջ կը մտնէ, թշնամին կ'աշխատի ամէն ինչի ատրպէյճանական բնոյթ տալ, այն նոյնիսկ հայկական գերեզմանատուները աւերակի կը վերածէ եւ մենք խաղաղութիւն կը մուրանք, մէջ մը թշնամիին դուռը, մէջ մը ԱՄՆի, Ֆրանսայի, Եւրոպական Միութեան եւ

այլ կողմեր:

Խաղաղութիւնը մեր երազն է, մեզ եւ բոլորին համար լաւ է, սակայն ոչ թէ այս ոճով, ոչ թէ ատրպէյճանցիին եւ իր մեծ եղբօր մեր դարաւոր թշնամիին թուրքին շոյելով:

Միթէ՞ մեր ազգը այս ատիճանի տկարացած է եւ կարող չէ ոտքի կանգնած իր իրաւունքներուն տէր կանգնիլ: Թէ մենք թմրած եւ անտարբեր ենք:

Ոչ, ոչ այս ոչ ալ այն:

Որբանոցներու մէջ հասակ առած մեր գաղթական հայրերը իրենց սորուած երգերը մեզ փոխանցեցին եւ դաստիարակեցին,

«Կուռեցէք տղէք, Կուռեցէք քաջ քաջ, անվեհեր կանգնած թշնամուն առաջ».

Անոնք մեր մանուկ հոգիներու մէջ քաջութեան սերմերը ցանցեցին,

«Մենք պէտք է կուռենք եւ ոչ լաց լինենք,

Ազգին կորուստը գէնքով ետ խլենք».

Այո Ազգին կորուստը պէտք է գէնքով ետ խլենք եւ ներկայիս գէնքը միայն կրակոցը չէ, անոր հետ աննկուն կամք, պողպատէ բազուկ, փորձառու քաղաքականութիւն ալ պէտք է, եւ ամենէն կարեւորը մեզ համար ազգային գաղափարախօսութիւն է պէտք:

Ներկայիս, մեր դարաւոր թշնամին իր անցեալի ետխաղանքին տեղը անօդաչու «Պէյրաքտար»-ին կառչած կը ջանայ մեզ արմատախիլ ընել, Արցախի մէջ եղածը վկայ. տակաւին ան կը շարունակէ առաջանալ եւ մենք նահանջի մէջ ենք եւ պատրաստ ենք նոր գիշումներու:

Քաջ Ձէյթունցի մէկ դարէ աւելի առաջ կ'երգէր,

«Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ գլուխ ծռենք

Բռնաւորին մեր վիզ պարզած:»

Միթէ թշնամիին շոյելը, տեղի եւ անտեղի յայտնելը թէ մենք միշտ պատրաստ ենք մեր սահմանները բանալու եւ իր անվերջ պահանջները մէկիկ-մէկիկ ընդունիլը եւ գործադրելը Բռնաւորին գլուխ ծռել եւ մեր վիզը պարզել չէ՞. ե՞րբ յարգուած է տկարը:

Երբ մենք Բռնաւորին մեր վիզը պարզելը խաղաղութեան քաղաքականութիւն կը համարենք թշնամին մեզ կ'անտեսէ, քաջ գիտնալով որ մենք պատրաստ ենք աւելի գիշումներ ընելու. Այդ առումով եւ այդ հոգեբանութեամբ թշնամին նոյնիսկ համարձակօրէն Երեւանի մէջ վերջերս գետեղուած Նեմեսիսի յուշակոթողը վար առնել կը պահանջէ եւ երբեք չզարմանանք ապագային երբ ան պահանջէ քանդել եւ կործանել Ծիծեռնակաբերդի համալիրը:

Այս բոլորին դէմ ի՞նչ կ'ակնկալենք, տնտեսական բարգաւաճո՞ւմ, եւ որուն շահին համար, թշնամիին. Թուրքիոյ արտածումը 2022թ. գերազանցած է 250 միլիարդ տոլարի. Իսկ ատրպէյճանցիինը 47 միլիարդ տոլարի մեծամասնութիւնը ըլլալով քարիւղի եւ կազի եկա-

մուտ . իսկ Հայաստանինը ըստ հրատարակուած թիւերուն 6 միլիարդ տոլար. մենք փոքր երկիր մը ըլլալով առանց քարիւղի եւ կազի չպիտի կարողանանք մրցիլ անոնց հետ:

Թուրքիոյ մէջ հողատարած կամ կալուած ծախու առնելը սիրով ընդունուած եւ քաջալերուած է պետութեան կողմէն, սակայն այդ մի քանի ազգերու համար արգիւտած է, ի միջի այլոց հայերուն եւ յոյներուն համար, բայց թուրքը եւ ատրպէյճանցիին պիտի կարողանայ այդ մէկը ընել Հայաստանի մէջ եւ օր մըն ալ պիտի անդադրանանք որ անոնք տիրապետել են մեր հողին, մեր տնտեսութեան եւ ի վերջոյ իրենք պիտի որոշեն մեր ապագան:

Ի՞նչպէս կը մտածեն ներկայիս եւ ինչ կը պահանջեն ատրպէյճանցիները:

Ատրպէյճանցիները կը շարունակեն իրենց պահանջները, այս անգամ բոլորովին տարբեր եղանակով. «Մենք կ'ուզենք մեր պապենական տունները դառնանք». խօսքը Հայաստանի հարաւային մասին է եւ Ատպէտճանի նախագահ Իլհամի Ալիեւը կը քաջալերէ այդ:

Անոնց համար Զանգեզուրի միջանցքին կարեւորը ներկայիս երթալ եւ Հայաստանի հարաւային մասը բնակիլն է. անոնք այդ գիւղերը իրենց մեծ հայրերուն կալուածները կը համարեն:

Զօրավար Անդրանիկ Օգանեանի՝ հայրենիքը պաշտպանող պայքարը ատրպէյճանցիներու դէմ ցեղային բնաջնջում կ'անուանեն. եւ նոյնիսկ կը պնդեն թէ իբր Ստալինը հրամայած է հազարաւոր

ազերիներ տեղահանել Հայաստանէն 1948-1953 թ.:

Կարծես այդ բաւարար չէ, Ալիեւը յօրինեց Հայաստանի տարածքն ամբողջութեամբ տիրանալու նոր ծրագիր՝ մը եւս այն հռչակելով «Արեւմտեան Ատրպէյճան», Հայաստանը անոր տարածքի մէջ առնելով:

Ալիեւը Դեկտեմբերին 2022 թ. այցելեց Արեւմտեան Ատրպէյճան համայնքի վարչական շէնքը. Այդ անոր երկրորդ այցն էր, առաջինը ըլլալով 2010 թ. շէնքին բացումէն յետոյ: Տրամաբանական է, որ այդ տեղի ունեցաւ Աղտրբէյջանի ռազմական յաղթանակէն յետոյ եւ Շուշիի հռչակագիրը ստորագրելէն յետոյ, որը ամրապնդեց թուրք-ազրբէյջանական ռազմական դաշինքը 2021 թ.:

Մեր օրերու Օսմանցի թուրքը, Ատրպէյճանի Մեծ եղբայրը, հզօր թիկունք կանգնած է անոր. մենք ալ կը վստահինք Ֆրանսային որ մէկ դար առաջ Կիլիկեան Աթաթուրքին ծախեց եւ ԱՄՆ-ին որ Արեւմտեան Հայաստանի քարտէզը պատմութեան յանձնեց, իսկ ուսերը արդէն մեզ շատոնց ծախած են քաղաքականութեան սեւ շուկային մէջ. Նաֆթը բոլորին արբեցուցած է եւ մենք ալ այս բոլորին դէմ օրն ի բուն խաղաղութիւն կը պահանջենք:

Մեր ազգին համար ԶԱՐ-ԹՕՆՔ է պէտք, վերածնունդ:

Եթէ ոչ եւ այս անտարբերութիւնը շարունակուի եւ մենք չզարթնինք, պիտի գայ այն օրը երբ մենք ասորիներու նման տարին մէկ երկու անգամ մեր ազգային գերատնետով մեր ազգին փառքերը պիտի յիշենք եւ տօնենք:

STARTING OCTOBER 13 2023

PAINTING CLASS

1st Session Free

Every Friday
5 P M - 6 P M

Teacher Rita Shahinian

1060 ALLEN AVENUE PASADENA, CA 91104

REGISTER NOW

STARTING September 18th

By Calling to
+1(626) 681-9455

\$ 30 FEE / Month

Instagram.com/norserroutlosangeles
facebook.com/norserrout cultural association

Մանուկներու Նուիրուած Ամանորեայ Խրախճանք

Նախաձեռնութեամբ՝ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան կազմակերպութեամբ Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչական կազմին, հայ մանուկներուն շրթներուն ժպիտ գծելու եւ Ամանորի բարի գալուստ մաղթելու նպատակաւ Նոր Սերունդ մշակութային միութեան նախաձեռնած խրախճանքին մասնակից դառնալու մտումով փունջ մը մանուկներ եւ պատանիներ իրենց ծնողներու ընկերակցութեամբ Ուրբաթ, 22 Դեկտեմբերի 2023-ին կեսօրէ ետք ժամը 2-ին փութացին ու համախմբուեցան Բասատենայի ՀԿԲՄ-ի Սողանալեան սրահին մէջ Տօնելու եւ նշելու իրենց շատ սիրելի կաղանդն ու Ամանորը:

Մանուկներու ուրախութիւնն ու խանդավառութիւնը իւրապատուկ մթնոլորտ մը ստեղծած էր սրահին մէջ ուր բնականաբար կը

լով ունեցաւ իր աննկարագրելի ու անբացատրելի ազդեցութիւնը մանուկներու հոգեվիճակին փոխադրելով զանոնք իրենց երեւալայական գունաւոր, բարի, խաղաղ ու հրաշալի աշխարհը, անոնք մեծ ուրախութեամբ վայելելոյն անոր հաճելի ներկայ յ ու թ ի լ ն ը իրենց գեղեցիկ ձայնով ու հայկական եռանդով երգեցին արտասանեցին ապա ողջունեցին կաղանդ պապուկին յայտնելով իրենց ուրախութիւնը եւ երախտագիտութիւնը հեռաւոր Հայրենիքէն ժամանելուն ու այցելելուն Ամերիկահայ հայասէր ու ազգասէր մանուկներուն:

Աւարտին վարչական ընկերները շնորհաւորեցին բոլոր ներկաները մաղթելով անոնց Բարի Ամանոր, յոյս, փափաքներու իրականացում քաջաւորջութիւն ու երջանկութեամբ պահուած տարի մը:

ներթափանցէր ներկաներու եւ կազմակերպիչներու հոգիներուն որոնք բծախնդրօրէն կիրազործէին իրենց պատրաստած ծրագիրներ որ կ'ընդգրկէր՝ Օրուայ խորհուրդը ներկայացնող Բացման խօսք, ընկերուհի Ռիթա Շահինեանի կարդացողութեամբ, գծագրութիւն, նկարչութիւն, երգ, պար, հաճելի խաղեր առաւել՝ մանկական աշխարհը գեղեցկացնող եւ հարստացնող օրուայ տօնին հետ առնչուող ձեռագիր աշխատանքներ:

Կաղանդ պապուկի այցելութիւնը բեռնաւորուած մանուկներու յատուկ գեղեցիկ նուէրներ

Ներկաները բաժնուեցան ուրախ տրամադրութեամբ, շնորհակալութիւն յայտնելով նոր սերունդի եռանդուն ու աշխոյժ վարչական կազմին յատկապէս՝ Ալին Սարգիսեանին, Ռիթա եւ Սեւան Շահինեաններուն Անի բինէճեանին եւ Անժէլլա Տէօշողլանեանի մաղթելով ուժ ու կորով նաեւ՝ նոր բացայայտումներով ու ձեռքբերումներով առաւել յաջողութեան լոյսերով զարդարուած տարի մը իրենց, միութեանական, արուեստի, մշակոյթի եւ հայապահպանման սրբազան գործին ու առաքելութեան մէջ:

ԱՆԻ ՄԱՐՍԻԼԵԱՆ

Տօնական Տրամադրութիւն Թրքահայ Համայնքէն Ներս

Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան զոյգ տօներուն առիթով տօնական բարձր տրամադրութիւնը ակնբերեւ դարձած էր թրքահայ համայնքէն ներս: Յատկապէս Ս. Ծննդեան առթիւ Պոլսոյ եւ արուարձանի բոլոր եկեղեցիները լեցուն էին հաւատացեալներով: Այս առթիւ թուրքիոյ հայոց պատրիարք՝ Ամեն. Սահակ արք. պատարագեց Գումգաբուի աթոռանիստ Մայր տաճարին մէջ, որուն աւարտին տեղի ունեցած աւանդական ընդունելութեան ընթացքին, գաղութի ղեկավարները փոխանակեցին իրենց շնորհաւորութիւններն ու բարեմաղթութիւնները:

Ամանորի եւ Ս. Ծննդեան տօներուն նուիրուած հիւանալի համերգ մը տեղի ունեցաւ Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ: Ամբողջ համերգը նկարահանուեցաւ եւ ուղղակի եթերով հեռատուեցաւ «Լոյս» T.V.-ի կողմէ: Երգչախումբին մաս կը կազմէին թենորներ՝ Գրիգոր Թերզեանն ու Յովսէփ Գուլումճեանը, պարիթոն երգիչներ՝ Սէրճան Կազէօղլուն ու Արթիւր Պաղտասարեանը: Խումբի գեղարուեստական ղեկավարն էր էտիլին Զարիպեանը, որ երգեհոնով ընկերակցեցաւ երգիչներուն: Բոլոր ելոյթներն ալ կատարուեցան վերնատունէն, իսկ ժողովուրդը համերգին կը հետեւէր մեծ պաստառէ մը, որ գետեղուած էր խորանը ծածկող վարագոյրին առջեւ:

Երկնային Տիրոջ հետ հաղորդուելու հրաշալի պահեր էին, հրամցուած իւրապատուկ երգեցողութեամբ ու գեղարուեստական ճաշակով: Թէ իմբային եւ թէ մենակատարութեամբ մեկնաբանուած երգերը՝ ակնաշ շոյցեցին ու մեր սրտերուն խօսեցան անտեսանելի կամուրջ մը հաստատելով երժշտութեան ճամբով:

Անվերապահօրէն կրնանք հաստատել որ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ խորախորհուրդ մթնոլորտին մէջ, Սարգիս եւ Կարապետ Պալեաններու կողմէ կառուցուած հրաշակերտ կամարներուն տակ, զգացականութիւնը երգերու միջոցով, պարբերաբար հասաւ իր կատարելութեան: Այդպիսի երգերէն էին «Ավէ Մարիա», «Խորհուրդ Մեծ»ը, «Նախնարեցէք»ը, որ ձօնուած է երանաշնորհ Մեսրոպ Պատրիարքի յիշատակին, դաշնաւորումով էտիլին Կալիպեանի, «Տէր Ողորմեա»ն որ դարձեալ էտիլին Կալիպեանի եռաձայն դաշնաւորումով, պատրաստուած է Շահան Արք. Սվաճեանի վախճանման առթիւ:

Հոգեշ. Տ. Յարութիւն Վրդ. Տամատեանի խօսքերու հիման վրայ

էտիլին Կալիպեանի յօրինած «էջմիածին Սուրբ Տաճար» երգը առաջին անգամ մեկնաբանուեցաւ որպէս «գարդ»՝ բարձրորակ յայտագրին:

Վայելքի մէջ էինք եւ չանդրադարձանք թէ ինչպէս յայտագիրը հասաւ իր աւարտին: «Հայր Մեր»ի տերունական աղօթքը վերջին կտորն էր: Մենք տպաւորուած էինք: Քառեակի անդամներու եւ իրենց ղեկավարը՝ իսկապէս յաջողած էին տաղաւարի տօնին աւետիսը իմաստալից դարձնել հրաշալի կատարումներով եւ միասնութեան պատկերով:

Աւարտին՝ հանդիսականներու գնահատանքն արտայայտուեցաւ երկար ծափերու ընդմէջէն: Արուեստագէտները վար իջան վերնատունէն, ստանալով յուշանուէրներ ու ծաղկեփունջեր: Հուսկ խօսքն արտասանելով, Նորին Ամենապատուութիւն Սահակ Պատրիարքը շնորհակալութիւն յայտնեց կազմակերպիչներուն ու յայտագրին մասնակից արուեստագէտներուն: Ընդգծեց որ երգեցողութիւնները մատուցուեցան իրենց հարազատութեան մէջ, առանց բարձրախօսի, ցոյց տալով որ ձայնը՝ հիւանալի կերպով կ'արձագանգէր եկեղեցւոյ մէջ: Ան դիտել տուաւ որ արեւմտեան ախարհին մէջ՝ Ս. Ծննդեան տօնի օրերուն, տօնին նուիրուած երգեցողութիւններն ամէնուրեք կը հնչեն: Մեր պարագան տարբեր է: Բայց ուրախալի որ այսպիսի համերգներով հաղորդ կը դառնանք ծննդեան աւետիսին: Նորին Ամենապատուութիւնը շնորհաւորեց Պէշիկթաշի եկեղեցւոյ ընտանիքը, հոգեւոր հովիւ՝ Տ. Սարգիս Ա. քահանան, որուն անունը նոյնացած է այս պատմական եկեղեցւոյ հետ, Թաղային Խորհուրդը՝ ատենապետ Կարօ Վարժապետեանի գլխաւորութեամբ, որոնք բոլորը կը ջանան արթուն պահել հայերէ նօսրացած թաղի հոգեւոր կեդրոնի շունչը: Մաղթեց նաեւ որ այս համերգները աւանդական դառնան ու բացի հայերէ, օտարներ եւս հրաւիրուին թէ հայկական հոգեւոր երգեցողութեան ունկնդիր դառնալու եւ թէ Պալեաններու կողմէ կառուցուած եկեղեցին տեսնելու համար:

Բոլորը խանդավառ էին: Խմբանկարուելէ ետք, հաւաքուեցան «Պալեան» սրահին մէջ, ուր թաղականութիւնը ճիւղ ընդունեցին մարքած էր եւ առիթ ստեղծած, որ մասնակիցներ զրոյցներու եւ երկխօսութիւններու միջոցով, անգամ մը եւս շնորհակալութիւն յայտնէին օրուան «հերոս»ներուն:

«ՄԱՐՄԱՐԱ»

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
 Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՈՆ

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel:-----
 Email: -----

Պարադարձի Յոբելեան Պարոյր Սեւակ - 100-Ամեակ

Զանախչի, Սովետաշէն գիւղ, ներկայիս՝ Զանգակատուն, 24 Յունուար 1924 - Երեւան, 17 Յունիս 1971

ՅԱԿՈՒ ՏԻԼԵԱՅԵԱՆ

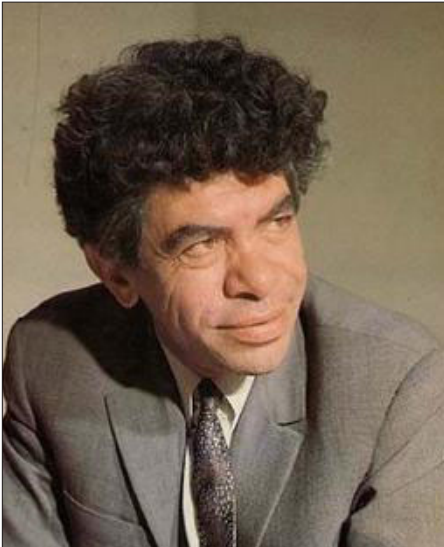
«Ինչպէ՞ս կարելի է Պարոյր Սեւակի գերեզմանի առաջ չհաւատալ հոգու անմահութեանը... Պարոյր Սեւակն այնպիսիներից եղաւ, որ պիտի ապրի այնքան ժամանակ, ինչքան պիտի ապրի հայ ժողովուրդը, իսկ հայ ժողովուրդը անմահներից մէկն է աշխարհում...»:

ՎԱԶԳԷՆ Ա. ԱՍԵՆԱՅՆ ԴԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Հայ գրաքննադատական միտքի հսկան՝ Յակոբ Օշական, Վահան Թէքէեան բանաստեղծին նուիրուած ընդարձակ իր գրավերլուծական բաժինին մէջ շեշտուածօրէն հաստատած է, կատարելով իր եզրայայտումը, թէ «Վահան Թէքէեան մէկն է մեր նոր քնարերգութեան ամէնէն խոր բանաստեղծներէն, եթէ ոչ ամենախորը: Վասնզի առաջին անգամ ինք մտցուց խորութեան զգայարանը, dimension-ը անոր մէջ»:

Արեւելահայ արդի գրականութեան ներկայացուցիչներ՝ յատկապէս Թումանեանով, Իսահակեանով ճամբայ ելած քնարերգութիւնը եթէ պանդուխտի երգերով, հայրենի ածունները, Հայրենիքն ու անոր մէջ մի քարին, երկնաբարձ Մասիսին ու գլխի վրայ ջուրընտել, հեքիաթներուն, հպստին հպարտահիւս ժառանգութիւնը պահպանելու կենարար ու կենսական տաղարաններ յարգարեց մեր տառապակոծ ժողովուրդի հոգիին մէջ, առաւել՝ Տէրեանի ու Չարենցի գրականութեամբ նոր աղօսներ բացած արեւելահայ քերթողութիւնը ամբարգրեց հայուն յեղափոխաշունչ խռովքը, պայքարուն կամքն ու անխախտ հաւատքը, ո՛չ թէ այլեւս լոկ օրօրելու հայրենաբաղձութիւնը հայու հոգիին մէջ, այլ աշտանակելով, կերտելով՝ ճանապարհը Հող-Հայրենիքին՝ ռազմաճակատներու վրայ, հարկաւ իրենց ժամանակներուն պարտադրած քաղաքական հողմերու մէջ, «Արնոտ Հայրենիք»ի փրկագործութեան ի սէր եւ ի խնդիր, արարելով «Մթնշաղի Անուրջներ»ն ու «Ոսկէ Շղթան», «Երկիր Նայիրի»ն եւ «Հոկտեմբերեան Երգեր»ը, «Դանթէական Առասպել»ն ու «Գիրք Ճանապարհի»ն, եւ այլ մատենաներ...:

Նայիրի Զարեանի, Գուրգէն Մահարիի, Վահրամ Ալազանի, Խաչիկ Դաշտենցի, Համօ Սահեանի, Յովհաննէս Շիրազի, Մարօ Մարգարեանի, Սիրլա Կապուտիկեանի, Գէորգ Էմինի, Հրաչեայ Յովհաննիսեանի, Վահագն Դաւթեանի եւ ապա Պարոյր Սեւակի քերթողութիւնն ու անոնց մոտքը խորհրդահայ գրականութեան անդաստանէն ներս, ինչպէս նաեւ ինտերնացիոնալիստական ժամանակներու անոյշին ու լեղին հետ ընտելանալու անոնց կենսափորձը խորհրդահայ գրականութեան մէջ նոր հոգեխառնութեան, մտածողութեան մթնոլորտ ստեղծողներէն 30-ական ու 40-ական թուականներու թիւովարու մէջ: Յիշեալ փաղանգին մէջ, արդարեւ, Պարոյր Սեւակ իր բնատուր տաղանդով ու իր գրչի ընկերներէն ակնառու կերպով գատորոշուող իր խառնուածքով, իր գիւղին ու բնաշխարհին (Զանախչի, ապա Սովետաշէն, այժմ՝

Պարոյր Սեւակ

Զանգակատուն) անապական ամբողջումը ըմպած, իր «Անմահները Հրամայում են» (1948) տպաւորիչ խորագրով երախայրիքին հրապարակումով իսկ յեղափոխաշունչ մարտկաշունչ նոր ոգի ու ջիղ բերաւ խորհրդահայ քերթողութեան, որուն դաշտին դեռ կը տիրէր Չարենցի սպանութեամբ հայ հասարակութեան կոտորածը, խռովքը, ընդվզումը այդ ժամանակուան կարգերուն դէմ, այդ կարգերուն սայլին լծուած որոշ մտաւորականներու ալ վարքին դէմ: Ըսինք նոր ոգի ու ջիղ ոչ միայն խորհրդահայ քերթողութեան, այլեւ հայ հասարակութեան լայն խաւերուն մէջ, ընդդէմ աշխարհ մը անիրաւութիւններու, ընկերային-քաղաքական կորուստներու, զարտուղութիւններու, երբ դեռ Հայաստանի երկնակամարէն չէին հեռանալ մարտի թխպահած ամպերը ու երկրի ռեժիմին հեղձուցիչ սարսուռը, որ սկսեց ինչ աւելի քան տասնամեակ մ'առաջ, մուրճ ու մանգաղով հնձելով Աղասի Խանճեանը, ապա Եղիշէ Չարենցը, Ակսէլ Բակունցն ու Վահան Թոթովենցը, եւ դեռ շատ շատերը, անվերջանալի կարաւանը խորհրդահայ նահատակեալ մտաւորականներուն...:

1937-ի Նոյեմբերին երբ բանտի մէջ կը հաստատուէր սպանութիւնը հանճարեղ պոէտ Եղիշէ Չարենցի, 13-ամեայ Պարոյր Ղազարեանը՝ ապագայ հանճարեղ բանաստեղծ Պարոյր Սեւակը դեռ ուսանող էր միջնակարգ վարժարանի մէջ: Բայց Չարենց՝ գալիքը տեսանող մարգարէ-պոէտը, կարծէք Պարոյր Սեւակին ուղղած ըլլար իր հետեւեալ բանաստեղծութիւնը.-

... Եւ նա կը գայ, պոէտն այն մեծ,
Մեր երագած պոէտը նոր,
Եւ ներկայիս մարդուն կ'երգէ
Երգով իր վեհ, ու բորբ ու խոր:-
Պղնձածոյլ իր քնարով
Շունչը կ'երգէ մեր մեծ դարի,
Կ'այրէ սրտերը սուրբ հրով -
Ու չի դաւ իր քնարին...
Ու Պարոյր Սեւակ՝ հայոց մեծերու անմահներու շարքին, «Անմահները Հրամայում են» իր բանաստեղծութեամբ, տաս տարի ետք (1946-ին) հետեւեալ տողերով պատասխանեց իր երէց նահատակ գրչեղբոր՝ Եղիշէ Չարենցի վերի տողերուն, ու մնաց յամառ՝ պայքարի մարտին մէջ, շարունակելու Չարենցի անմեռ կտակը.-

... Ասես ասում եմ ինձ եղբայրօրէն գուարթ.-
-Եղիւր նոյնքան յամառ, որքան մարտուն,

մարտուն,
Մի՛ վարանիր, ընկեր, մի՛ երկմտիր բնաւ,
Այլ կերպ չէինք յաղթի եւ չեմ յաղթում:

Զգա՛ շունչը դարի երակներով, արեամբ,
Մեր արեան պէս եղիր վառ ու անմեռ,
Յիշի՛ր, որ միասին մենք փրկել ենք համայն
Աշխարհի բախտը եւ կը փրկենք դեռ:

Արդարեւ, յետջարենցեան խորհրդահայ բանաստեղծութիւնը իր ամէնէն մաքրափայլ մարտնչումի պղնձածոյլ շեփորանուագը, դարու ըմբոստագին շունչը, անմահներու դարերու երգը գտաւ Պարոյր Սեւակի ողջ քերթողութեան մէջ, սկսեալ «Անմահները Հրամայում են» (1948) անդրանիկ ժողովածուէն, ապա «Անհաշտ Մտերմութիւն» (1953), «Սիրոյ Ճանապարհ» (1957), Սեւակի գլուխգործոցը համարուող «Անլուելի Զանգակատուն» (1959) երկերու շարունակութեամբ, ապա «Մարդը Ափի Մէջ» (1963), «Սայեաթ-Նովա» (1969), «Եղիցի Լոյս» (1969) եւ «Զեր Ծանօթները» (1971) քերթողագիրքերը, որոնց մէջ պիտի ներառել «Եռաձայն Պատարագ», «Հաւատարմութիւնը Սրտի Արատ Զէ», «Եւ Այր Մի՛ Մաշտոց Անուն», «Նահանջ Երգով», «Allo Մայակովսկի», «Լուսին», «Քարտաշը», «Ուշացած Իմ Սէր», «Երգ Երգոց», «Ֆրանչեսկա Դա Ռիմինի» (ըստ Տանթէի) պոէմները:

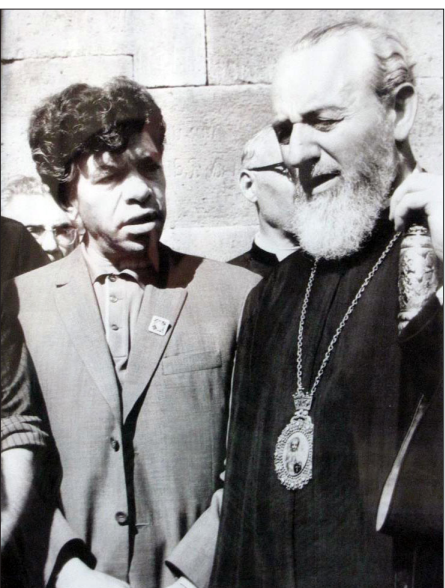

այր ու որդի՝ Անահիտ Սողոմոնեան եւ Պարոյր Սեւակ սիրտ-սիրտի

«Անհաշտ Մտերմութիւն» ժողովածուին մէջ հայրենի գիւղն ու շինականը կը դառնան նոր մուսաներու ապրող վկաները: Այստեղ ճանաչողական արժէք կը դառնան կոլլեկտիւ երգերը, որոնք տակաւ իրենց հերոսներով բարձրանալով հանդէս պիտի գան «Սիրոյ Ճանապարհ»ին մէջ՝ սեւակեան քնարին բազմալար ու բազմահունչ, լայնահունչ եւ բազմահար արօրին տակ վերածուելու բնութեան ու սիրոյ մոթիվներու մարդերգակ սիմֆոնիայի...:

... Դու այդպէս էլ ընկար-կիսով արդէն մարտիկ,
Կիսով չափ դեռ դարբին կոլլեկտային,
Միտքդ՝ թողած մուրճիդ, ձեռքդ՝ ավտոմատիդ
Եւ ականջդ՝ մօտիկ յաղթանակի ձայնին:

Իսկ եւ դեռ ապրեցի: Թողած թուղք ու մատիտ,
Քեծած պատերազմի աստծուն պողպատ քամքով,
Մտքով նորից քեզ հետ, միշտ

Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս եւ Պարոյր Սեւակ

քո կողքին մօտիկ,
Առաջ արշաւեցի մեր նահանջի ճամբով:

Մենք միասին անցանք այն ճանապարհն ամբողջ,
Ուր մենք ապրել էինք ցաւ ու վտանգ:

Շուրջը այնժամ գարուն, վառ կանաչ էր, բողբոջ,
Արեւն էր յաղթութեան, արեան ցոլքն էր քո թանկ...
(«ՓԱՌՔԻ ՊԱՏՈՒԱՆԴԱՆ» - «ԳԻՐՔ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ» ժողովածուէն)

65 տարի առաջ՝ 1959-ին արարուած «Անլուելի Զանգակատուն»ը՝ նուիրուած կոմիտաս վարդապետի ծննդեան 90-ամեակին: Սեւակի քնարերգութեան գագաթնակէտն ու գրական բերքին հանրագումարն է այս թերեւս. բանաստեղծին «երկանաքար»էն հրաբորբ ժայթքուն շուրջ 7000 տողնոց այս պոէմը, յիրաւի, Մեծ Եղեռնի մահազոյժ զանգակներուն դէմ մեր ժողովուրդի ծարաւահրճ սիրտերուն համար տասնամեակներ դարձաւ, դարեր ալ պիտի մնայ գրական աւետարան, անսպառ շունչով ընթերցող հոգիի բալասան ու սնունդ, բոլոր ժամանակներուն բեմերու վրայ ասունքով մատուցող ներշնչման աւագան.-

... Դո՛ւ - Վարդապէ՛տ:
Դու Ամենայն Հայոց Երգի Վեհափառն ես,
Դո՛ւ՛ մեր երգի Մետրոպ Մաշտոց,
Գիրն ու տառն եւ Հայոց երգի:

Դու մեր հաստատ Մասիս սարձ՝
Վատահելի թիկունքն ես մեր,

Արտը մեզմից՝ դու ես մաճկալ,
Յարդը մեզմից՝ ցորենը դու...

Ընդունիր դո՛ւ, դո՛ւ՛ մեր երգի Մշտահնչուն նուագարան.
Ընդունիր դո՛ւ՛ մեր ցաքուցիր Մասունքների հաւաքարար.
Դո՛ւ՛ խաղերի մեր քերական,
Դո՛ւ՛ հոգեւոր մեր շարական.
Դո՛ւ՛ սրբազան մի աւագան,
Որ մեր հոգին այստահանեց.
Դո՛ւ՛ բիբլիական մի գաւազան,
Որ ուր դիպաւ՝ աղբիւր հանեց.
Դո՛ւ՛ մեր կարօտ ու մեր մորմոք,
Մեր տաղի քուրմ,
Մեր խաղի մոգ,
Մեր մշտահունչ ու մշտաթրոն,
Անլուելի գանգակատուն...
Արդ, Յակոբ Օշականի եզրակացութեան հետեւողութեամբ, սակայն խորհրդահայ գրական դաշտին վրայ՝ յատկապէս Պարոյր Սեւակի քերթողութեան կապակ-

Ամանորի եւ Սուրբ Ծննդեան Սեմին

ԴՊԿՏ. ԱԲԷԼ ՔՅՆՅ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Սուրբծննդեան շնորհաբեր օրերու սեմին, ազնիւ բարեկամ մը կաթողիկէ կայքէջի մը մէջ հրատարակուած ժամանակակից սրբնկար մը յանձնեց ուշադրութեանս՝ Աստուածամայրը իր Յիսուս մանուկով: Սրբանկարը խորհրդանշական յղացք մը ունի եւ բոլորովին կը տարբերի մեզի ծանօթ Սուրբծննդեան ընթացիկ պատկերներէն: Անոնք սովորաբար մտուրի մը խաղաղ եւ զուարթուն հրեշտակներու օրհնութեամբ օծուն միջավայր մը կ'ուրուագեն, որոնք մարդկային կեանքին մէջ, յանձին մարդեղացած Աստուածորդուն՝ մանուկ Յիսուսի, սուրբ ծնունդին փրկարար խորհուրդը կ'աւետեն օրհնեցողով՝ «Փառք Աստուծոյ՝ բարձունքներուն մէջ, եւ խաղաղութիւն երկրի վրայ ու հաշտութիւն մարդոց միջեւ» (Ղուկ. Բ. 14):

Խոր յուզումով կը դիտեմ ժամանակակից արուեստի այս յղացքը, որ վրձինի բնորոշ գիծերով ամբողջութեամբ կ'արտայայտէ ոչ միայն ծնունդի եւ նոր սկիզբի մը ուրախութիւնը, այլեւ մեր աշխարհի խոր վէրքերէն յառաջացած անսահման տխրութիւնը: Նկարին առաջամասը պատկերուած է Աստուածամայրը, որ վիրակապերու մէջ՝ կարեւիք ու ցաւատանջ, մայրական իր խանդակաթ սիրով գորովագութ գրկած է նոյնքան վիրաւոր մանուկ Յիսուսը, մինչդեռ խորապատկերին վրայ կը ծաւալին պատերազմական կործանարար եւ մահասփիւռ տեսարաններ՝ արտացոլելով մեր ժամանակի տխուր իրականութիւնը:

Բոլորս կը գիտակցինք, որ արդի աշխարհի մեր տառապի բազմաթիւ ցաւերով եւ ստիպուած կ'ըլլայ դիմագրաւելու խոշորագոյն մարտահրաւէրներ, որոնց յառաջացման պատճառները, սակայն, միանշանակ մարդկային են ու կը կրեն ոչ տարբեր հեղինակներու, այլ բացառապէս չարագործ մութ ուժերու ստորագրութիւնը: Արդարեւ, չարին գոհակութիւնը կը դրսեւորուի ամենադաժան արարքներով, որոնք մահացու հարուած կը հասցնեն անհամար անմեղ հոգիներու՝ խաղաղ քաղաքացիներու, տարեցներու, երեխաներու, նաեւ պատերազմներու մէջ ներգրաւուած բիւրաւոր գինուորներու կեանքներուն: Հին ու նոր աշխարհի ամենատխուր փաստերէն մէկն ալ այն է, որ աշխարհաքարոզ կրօններ եւ կը չարաշահուին գերպետութիւններու կողմէ ու ամենայն քարասրտութեամբ կ'օգտագործուին ի նպաստ իրենց հետապնդած քաղաքական նպատակներուն: Այսպէս, կրօնքը, մշակույթն ու քաղաքակրթութիւնը կը սահմանափակուին հասարակական կեանքին մէջ իրականացնելու իրենց հիմնական գործառնությունները՝ պաշտպանել կարենալու համար տկարը գործէն եւ սանձելու մարդը իր բնածին կիրքերէն՝ մարդուն դէմ գալլ գառնալու բնագոյն:

Այնուհետեւ մարդ արարածը դժուար թէ պէտք ունենայ նոյնիսկ ամենաչար սատանայի մը օժանդակութեան, երբ ան իր իսկ ձեռքերով կը կառուցէ իր անձին սեփական դժուարքը՝ անհամեմատելի չափերու հասցնելով պետութիւններու միջեւ սպառնալից մը եւ գերարդիական գէնքերու ար-

դիւնաբերութեան վրայ օրէցօր սպառնելով արդէն աստղաբաշխական թիւերն ալ գերազանցող իր նիւթական միջոցները: Մինչդեռ այս բոլորը կարելի էր տրամադրել մարդկութեան բարիքին, փոխանակ առաւել եւս խորացնելու մարդկային կեանքի ողբոց եւ հառաչանաց, սեւ ու սուգի հովիտը:

Ըստ ՄԱԿի Գաղթականներու գործակալութեան հաղորդած հաւաստի տուեալներուն՝ այսօր աշխարհի վրայ աւելի քան 108,4 միլիոն մարդիկ բնական աղէտներու, պատերազմներու եւ տնտեսական տագնապներու հետեւանքով գաղթական դարձած են՝ կամայ թէ ակամայ հեռանալով իրենց ծննդավայրերէն ու հայրենիքէն, գէթ ապրելու նուազագոյն կարելիութիւն մը գտնելու համար աւելի ապահով թուացող այլ երկիրներու մէջ:

Այս մուսլլ համայնապատկերին վրայ Աստուածամօր եւ մանուկ Յիսուսի սոյն սրբապատկերը կոչ կ'ուղղէ մեզի ոչ միայն տօնելու Սուրբծննդեան աւետիսը, այլեւ ընդունելու այն ցաւալի իրականութիւնը, որ կ'ապրինք վիրաւոր աշխարհի մը մէջ, եւ թէ անոր բոլորովին ինչպիսի՜ հրատապ անհրաժեշտութիւն մը կը ներկայացնէ համայն մարդկութեան եւ մեր երկիր մտլորակին համար: Վիրակապերու մէջ՝ կարեւիք ու ցաւատանջ Աստուածածինը, որպէս իր երեխային ցաւը կ'իտղ մայր՝ իր ամենասուրբ եւ կուսական կերպարով կը մարմնաւորէ մարդկութեան հանդէպ այն գորակցութիւնը, որ ուղղակի անփոխարինելի է առանձնապէս տառապանքով ու անարդարութեամբ լեցուն մերօրեայ դառնաղէտ ժամանակաշրջանին համար:

Ներկայ աշխարհի քաղաքական հակամարտութիւններու եւ կրօնական լարուածութեան պայմաններուն մէջ, Սուրբծննդեան տօնը թող մեզմէ իւրաքանչիւրին յիշեցնէ, որ իսկական խաղաղութիւնը հիմնուած է մարդկութեան հանդէպ փոխադարձ սիրոյ, յարգանքի եւ արդարութեան վրայ: Կարելի չէ ձեռք բերել մնայուն խաղաղութիւն մը, եթէ ան ամբողջութեամբ չէ արդարութեան կրանիտեայ սկզբունքին վրայ: Նաեւ հասարակական կեանքին մէջ քաղաքական անդորրութիւնը միաժամանակ կը նախադրէ կրօններու միջեւ հանդուրժողութեան կենսագործում եւ կառուցողական երկխօսութիւններու վտանգը կանխարգիլելու մշտատեւ պատրաստակամութիւն: Հետեւաբար, Սուրբծննդեան զուարթուն հրեշտակներուն ազգերու, ժողովուրդներու եւ պետական կառուցներու միջեւ, ի վերջոյ՝ մարդոց մէջ «հաճութեան» աւետիսը կը կենսագործուի կառուցելով կամուրջներ, նպաստելով փոխադարձ հասկացողութեան եւ ստեղծելով միասնական աշխատանքի մթնոլորտ՝ բուժել կարենալու համար մեր տառապահիւժ աշխարհի կոտորած գլխերը:

Յիւրաւի՛, այսօրուան հարկու եւ պատերազմներով խռովեալ աշխարհին մէջ, երբ միլիոնաւոր մարդոց հետ մենք եւս ենթարկուած խոր անձկութեան, ուժգին կարօտով մը բարեխաղն որքան պէտք ունինք երկխոսութեան մը իսկական կատարումին: Ուստի անձկագին կը

«Արի Արարատ Հուպ Տուր...»

ԴՊԿՏ. ԳՐԱՅՐ ԸԵՊԵՏԵԱՆ

Այս տղաքը պատանեկան տարիներուն իմ հերոսներէն էին: Վերջապէս՝ իւրաքանչիւր պատանիներ իրենց կուտան ներշնչում՝ կեանքի մէջ մեծնալու ժամանակահատուածին մէջ: Արարատ 73 ի տղաքը՝ այս իմաստով իմ հերոսներէն էին: Անոնք եթէ մէկ կողմէ հերոս էին իրենց ֆուլթայլի խաղաոճի մեծ տաղանդի եւ կարողականութիւններուն համար՝ բայց նաեւ աւելին: Անոնք դարձած էին ինծի համար հերոսներ՝ որոնք սրակեցին իմ պատանեկան տարիներուն Ազգայինի եւ անոր հասկացողութեան գիտակցութիւնը՝ բայց նոյնքան նաեւ այդ բոլորին նկատմամբ Հպարտութիւնը: Հպարտութիւնը հայուն, հայրենիքին եւ անոր մշակույթին: Եթէ մէկ կողմէ կը քաջալերուէի երբ Պէյրութ կուգային՝ բայց նաեւ առիթը ունեցայ իրենց մրցումներուն ներկայ ըլլայ Երեւանի Հրազդան մարզադաշտի մէջ: Եւ հոն՝ ես ալ հայրենի ժողովուրդին հետ կը միանայի քաջալերական բացականչութիւններուն: «Արի Արարատ Հուպ տուր»: Եւ այս տղաքը տարիներու վրայ երկարած «հուպ» տուին: Եթէ հուպերուն կը յաջողէր կոլերը՝ բայց իւրաքանչիւր կոլին հետ անոնք իմ կեանքի մէջ կը դնէին եւ կ'աւելցնէին մէկ նոր հունտ մը՝ ազգային ինքնութեան եւ անոր հպարտութեանը մէջէն:

Այս հերոս՝ «լեգենդար» տղոցմէ մի քանիները արդէն մեկնեցան իրենց երկրային կեանքէն: Բայց լսելի է տակաւին իմ մեր քաջալերական բացականչութիւնները: «Արի Արարատ Հուպ տուր...»: Եթէ Արարատ 73 ի այս հերոս տղաքը, այսօր, Հրազդանի եւ այլ մարզադաշտերու մէջ չենք բայց անոնք կը յիշեցնեն մեզի թէ «հուպ» տալէ չեն դադարած...: Բայց մանաւանդ կը յիշեցնեն թէ մենք բոլորս որպէս հայ ժողովուրդ պէտք է «հուպ» տանք: Հուպ տանք մեր անհատական, ընտանեկան եւ ազգային ու

հայրենի կեանքերուն մէջ նոր «կոլեր» նշանակելու համար: Հուպ տանք նոր ոստումի, նոր կամքի եւ նոր Յոյսի՝ իմա՛նոր եւ նորոգուած «հուպերու»: Հուպեր որ պիտի նորոգեն եւ վերանորոգեն, շինեն ու վերաշինեն մեզ: Նոր Հայր...:

Քրիստոսի ծնունդը կ'իմաստաւորուի ճիշդ այս իրականութեանը մէջէն: Յիսուս աշխարհ եկաւ «Նոր կեանք» ը պարզեցնելու համար մարդկութեանը եւ նաեւ հայուն: Ան աշխարհ եկաւ եւ իր ստեղծած նոր կեանքով՝ նոր «հուպ» տուաւ եւ կը շարունակէ տալ մարդկութեանը: Հուպ մը որ կուտայ արժէք: Արժէքը կեանքի, հայրենիքի եւ մարդուն: Արժէքը հայուն եւ անոր ապրելու զրաւակա-

նին: 2023 տարին մեզի՝ հայուն համար եղաւ շատ ԴժՈՒԱՐ: Տարի մը անցուցինք ուր տեսանք գրկանք, մահ եւ կորսնցուցինք հայրենիքէն մաս մը ու արժէք: Վիրաւոր վիճակի մէջ ենք՝ հոգիով, արտով, արժանապատուութեամբ եւ մեր հպարտութիւնը ճգմուած: Պիտի մնանք այս «դժուար» վիճակին մէջ՝ թէ՞ պիտի ուզենք նոր «հուպ» տալ մեր կեանքերուն:

Արարատ 73 ի հերոս տղաքը մեզի սորվեցուցին թէ արժէ հաւատալ հուպերուն եւ անոր ստեղծած արժէքներուն: Արժէ որ շարունակենք սորվիլ եւ հաւատալ թէ կրնանք նոր «հուպ» տալ մեր ազգային եւ հաւաքական կեանքերուն:

«Արի Արարատ Հուպ տուր» Բայց անպայմանօրէն...

«Արի հայ ժողովուրդ հուպ տուր»

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ: Ձեզի եւ մեր բոլորին մեծ Աւետիս: Եւ Անտիսը՝ Քրիստոսի նոր կեանքի շնորհած «հուպ» է: Այն հուպը՝ որ մեզ բոլորս դուրս կրնայ հանել մեր դժուար օրերուն մէջէն:

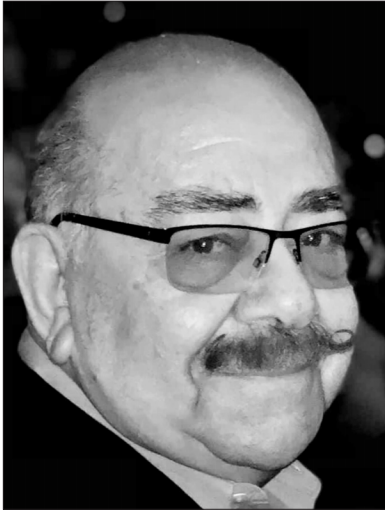
Արի բոլորս՝ հայեր՝ Հայաստան, Արցախ եւ սփիւռք՝ հուպ տանք:

Եւ նոր ԿԵԱՆՔԸ շինենք: Հայուն Նոր կեանքը...:

դիմենք վիրակապերու մէջ գտնուող կարեւիք ու ցաւատանջ Աստուածամօր բարեխօսութեան, որ ինչպէս խանդակաթ եւ գործվագութիւն իր մանուկ Յիսուսին, նոյնպէս ողորմած հայի նաեւ իր երկրաւոր ուստրերուն եւ դուստրերուն, որպէսզի Սուրբծննդեան լոյսը ճեղքէ մեր սրտին մէջ բոց դրած խաւարը ու մեզ առաջնորդէ եւ աւելի խորը ըմբռնելու եւ գնահատելու կեանքի թանկարժէք նուէրը՝ կեանքը եւ աւելի՛

կեանքը: Ձերմօրէն կը մաղթեմ ձեզի եւ ձեր սիրելիներուն ամենայն բարիք եւ Աստուծոյ առատ օրհնութիւնը Ամանորի եւ Սուրբծննդեան բերկրալի տօներուն առթիւ: Թող այս նոր տարին արդիւնաւորուի յարգալից համագործակցութեամբ, միասնական համոզութեամբ, յուսադրող հեռանկարներով՝ ի խնդիր ազգայնաշունչ եւ հայրենաշէն ծրագրերու իրականացման:

ՀՈԳԵՅԱԼԳԻՍ

ԱՐԱ ԱՐԹՒՆ ԳՕՓՈՒՇԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով յաւարտ Ս. Պատարագի տեղի պիտի ունենայ հոգեհանգստեան պաշտօն, Կիրակի, 14 Յունուար, 2024ին, Փասատինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցու մէջ, 2215 East Colorado Blvd. Pasadena, CA 91107:

MEMORIAL SERVICE ARA ARTIN KOPOOSHIAN

A memorial service will be held following church service to mark the 40th day of ARA ARTIN KOPOOSHIAN's passing on Sunday, January 14, 2024, at St. Gregory Armenian Apostolic Church, located at 2215 East Colorado Blvd. Pasadena, CA 91107.

Requested by: Mrs. Rina Jerian Mr. and Mrs. Krikor and Madlen Satamian

Պարոյր Սեւակ - 100-Ամեակ

Շարունակուած էջ 13-էն

ցութեամբ կ'ըսեմ աներկբայօրէն... թումանեանով կ'անհունանանք որպէս իմաստուն ու շինարար ժողովուրդ, Տէրեանով կ'անըջանանք՝ դէպի Երկիր Նաիրի, Չարենցով կը կերտենք դարերը վաղուան՝ դէպի Գալիքը պայծառ, Շիրազով կը մասիսուինք բռնցքացած, Պարոյր Սեւակով՝ կը զգաստանանք՝ խորութեամբը մարդկային խղճմտանքին, անոր փիլիսոփայափառ բանականութեամբը: Այսպէս, յետպատերազմեան խորհրդահայ քերթողութեան մէջ, Թէքէեանին նման, ո'չ հարկաւ Թէքէեանի կշիռով ու լեզուամտածողութեամբ, Պարոյր Սեւակ բերաւ խորութեան զգայարանքը՝ Յաւին առէջները քակելով մինչեւ վերջ ու թաքթաբուր չըսուելիքը ըսելով՝ խիզախութեամբ, խօշական յանդգնութեամբ՝ հեզնելով կոշտութեան սխրանքն ու բոլոր նորմերը, «թքած» իսկ ամէն սուտուփուտ շքանշան, շատ անգամ քանդելով կամուրջները «անհասանելի» Սուտին ու փղոսկրեայ աշտարակներու վրայ անանող Կեղծիքին, Դաւին, եսամոլութեան... Մարդ կայ՝ աշխարհն է շալակած տանում, Մարդ կայ՝ ելել է շալակն աշխարհի... Նա, որ ելել է շալակն աշխարհի, Աշխարհում երբեք թաց տեղ չի քնում, Գիտի թէ ո'ւն հետ եւ ո'ւր է գնում, Ուն մեռելին է անարցունք լալիս, Ուն խօսքի վրայ ստից ծիծաղում, Ուն հետ դիմչ ցստած մարդի է խաղում, Հարկ եղած դէպքում եւ տանուլ տալիս...

Վերից է մայուն ցածրում կանգնածին, 2ի մայուն երբեք ներքեւ ընկածին... *** Հեշտ գրպարտում է՝ երբ տեղն է գալիս, Նոյն հեշտութեամբ էլ իր մեղքն է լալիս... Ամէն ինչից շատ, ամէն ինչից վեր, Հարազատ մօրից ու որդուց աւել, Աշխարհում նա իր աշխարհն է սիրում... Սո'ւտ է: Նա այնտեղ իր շահն է սիրում: *** Սո'ւտ է: Նա դարի աւարն է սիրում: *** Սո'ւտ է: Նա միայն իր փորն է սիրում: *** Ամէն ինչից շատ, ամէն ինչից վեր Սիրում է կեանքում նա իր... աթոռը: Աթոռն է սիրում Ու նրան տիրում: Յանկացած գնով ելնում է նա վեր, Փորձում է թռչել նա առանց թելեր, Անվերջ սողալով առաջ է գնում, Գնում է այսպէս եւ... տարեցտարի ելնում է այսպէս... շալակն աշխարհի: Մարդ կայ՝ աշխարհն է շալակած տանում, Մարդ կայ՝ ելել է շալակն աշխարհի... Ու ի տես սա բոլոր անարդա-

ՀՈԳԵՅԱԼԳԻՍ

ԼՈՒԼՈՒ (ԽԱՅԵԱՆ) ՖԵՐՄԱՆԵԱՆ

Լուլու (Խայան) Ֆերնանեսանի մահուան քսանչորրորդ (24) տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 28 Յունուար, 2024-ին, Ս. Պետրոս Հայց. Առաքելական Եկեղեցու մէջ, 17231 Sherman Way, Van Nuys, յաւարտ Ս. Պատարագի:

Սգակիրներ՝ Տէր եւ Տիկին Արա Ֆերմանեան, Վիգէն Գուլումճեան:

ըութիւններուն, բանաստեղծը իրաւացի է սրտին խորերէն վեր բերելու իր կեանքին մէջ գղջացած մէկ պահը կամ պահերը, մարդկային ըլլալու իր սխալները, անանձնական զոհաբերումներու դիմաց խաբուած ըլլալու իր անդարմանելի Յաւը, եւ վեց երկտողանի տաղաչափեալ բանաստեղծութեամբ, առանց բառերը ծամծմելու՝ պոռթկալու: -

Ես օգնեցի բոլորին, ես ինձ միայն չօգնեցի, Կորով տուի ամէնքին, միայն ինքս յոգնեցի:

Խորհուրդներով իմ խելօք խելք հաւաքած գնացին Քանի՛-քանի՛սը կեանքում - ես էլի գիտ մնացի:

Ով հանդիպեց՝ ստացաւ մի թաս գինի ինձանից, Լոկ ես գինի չըմպեցի իմ սեփական հնձանից:

Ի՞նչ եմ եղել ողջ կեանքում՝ հարսանքաւոր ու քաւոր, Սինչ ամէնքից աւելի ինձ էր օճախ հարկաւոր:

Վստահեցին ոմանք ինձ - հոգիս դարձաւ գաղտնարան, Վստահեցի շատերին - գաղտնիքս առան ու տարան:

Ու գղջում եմ ես մի պահ. Սէր ու բարիք եմ ցրել, Սինչդեռ պէտք էր սեր հայցել, իսկ բարիքը՝ վաճառել...

Բարիքը վաճառելով...: Բայց բարիքը վաճառելով չէ՞ որ բարիքը կը դադրի ա՛լ բարիք համարուելէ: Սեւակեան մտքի ու հոգիի ներդաշնակութեամբ խիզախուած այս թռիչքը իրօք կը հանդիսանայ իր գղջման հրաբուխը՝ արձակուած իր ամէնէն իսկ մտերիմներուն երեսին, որոնք կերան, խմեցին Սեւակէն, Սեւակի խորհուրդներով բարձրացան ու օջախներ կառուցեցին ու... «մարդ» դարձան...: Հատերուն հաստատումով՝ թէ Պարոյր Սեւակ յաճախ կոշտ է եղած իր վարքով ու վարմունքով, բայց քնարերգակ բանաստեղծին հոգին անժուժելի բարութեամբ է դարպասած իր թանկագին մայրը, որուն հոգիին մէջ Սեւակ մնացած է այն

մանուկը, որ երբեք չէ ուզած դուրս գալ այնտեղէն, դողալով անոր անմահութեան, դողալով մօր սրտի մէն մի բաբախումին, իր թանկագին մօր՝ Անահիտ Սողոմոնեանի, որուն Սեւակը Ազի կը կոչէր եւ յաճախ կ'ըսէր իր շուրջիներուն. «Մօրս հացի տախտակն է իմ սեղանը, եւ գրտնակն է իմ քանոնը, խմորով եմ թուղթ կպցնում...»: Ու մօր հանդէպ կաթոգին այս սէրը, սիրագեղ փիլիսոփայութիւնը, բանաստեղծը արարած է հետեւեալ տողերով: -

Ես ծնուել եմ նրա համար, Որ մօր սրտում կարօտ դառնամ եւ սպասուող որդու նման Հեռուներից վերադառնամ...

Եւ Սեւակի վաղաժամ, առեղծուածային մահը, այդպէս ալ, երկար ժամանակ, կարոտախտով մաշեցուց սիրտն ու հոգին իր Անահիտ մօր, ինչպէս եւ հօր, հարազատներուն, Հայաստանի եւ Սփիւռքի համայն հայութեան...:

Իրաւացի էր մեծ բանաստեղծը, որ ըսած է. «Եթէ չլինէր Յովհաննէս թումանեանը՝ չէր լինի Աւետիք Իսահակեանը. եթէ չլինէր Աւետիք Իսահակեանը՝ չէր լինի Վահան Տէրեանը. եթէ չլինէր Վահան Տէրեանը՝ չէր լինի Եղիշէ Չարենցը»: Եղիշէ Չարենցի ջիղէն ու երակներէն սնած Պարոյր Սեւակը չէր լինի Պարոյր Սեւակ՝ եթէ չլինէր Եղիշէ Չարենցը: Ու Սեւակ՝ ինչպէս յիշեցինք վերելը, տուա՛ւ թէկուզ դռնըն այդ փաստը իր «Անմահները Հրամայում են»՝ բանաստեղծութեամբ, անսալով անմահ Չարենցի պատգամին, հրամայագիրին (Ասես ասում են ինձ...):

Բայց, հարցումներուն գերագոյնը.- Ո՞ր է հայրենի՝ իսկ հողին վրայ յետադարձեցեան ու յետսեւակեան, յետսահանական ու յետշիրազեան, յետկապուտիկեանական բանաստեղծութիւնը, հին կրակով նոր կրակ հաղորդելու ճիգն ու ճգնանքը Գ. Հանրապետութեան՝ ներկայ անկախութեան տարիներուն...:

«...Ու դեռ... գլխի չէնք գալիս...»՝ այսով ու հառաչանքով կը կրկնէր Պարոյր Սեւակ...:

Մեծագոյն Յաւը այն է, որ անդարձ անցած են Չարենցեան, Սեւակեան ժամանակները եւ մեր երկիրը չունի նոր արշալոյսներ բռնկող Չարենցներ ու Պարոյր Սեւակներ, որոնք կը թուի թէ պիտի գան ոչ թէ ուշ-ուշ, այլ՝ շատ ուշացած...:

Անգլիոյ Գաւաթ «Լիվերփուլ» Պարտութեան Մատնեց «Արսենալին»

Ֆուլթոնի Անգլիոյ Գաւաթի մրցաշարքի 1/32 եզրափակիչին «Լիվերփուլ» Լոնտոնի մէջ մրցեցաւ «Արսենալի» հետ: Գերմանացի Յուրգեն Կլոպի գլխավորած խումբը առաւելութեան հասաւ 2:0 արդիւնքով:

80-րդ վայրկեանին սեփական բերդը գրաւեց «Արսենալի» լեհ պաշտպան Եակոպ Բիվիորը: Աւելացուած ժամանակին հիւրերու առաւելութիւնը կրկնապատկեց քոլումպիացի յարձակող Լուիս Տիասը:

«Լիվերփուլը» դուրս եկաւ 1/16 եզրափակիչ:

«Չելսին» Ու «Ասթոն Վիլան» Հասան 1/16 Եզրափակիչ

Լոնտոնի «Չելսին» ու «Ասթոն Վիլան» հասան Անգլիոյ Գաւաթի 1/16 եզրափակիչին:

«Չելսի» 4:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Պրեսթոն Նորթ Վիչ»:

«Ասթոն Վիլան» նուազագոյն արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Միտլսպրոյի» նկատմամբ:

«Թոթենհեմն» Ու «Ֆուլհեմը» Հասան 1/16 Եզրափակիչ

Լոնտոնի «Թոթենհեմն» ու «Ֆուլհեմը» հասան ֆուլթոնի Անգլիոյ Գաւաթի 1/16 եզրափակիչին:

«Թոթենհեմը» սպանացի պաշտպան Փետրո Փորոյի կողմէ շնորհիւ 1:0 արդիւնքով յաղթեց «Պարնլիին»:

«Ֆուլհեմը» 1:0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Ռոթերհեմ Եունայթէդսին»: Կողմ հեղինակ դարձաւ ճամայքացի յարձակող Պոլի Տէ Բորտոլա-Ռիտը:

«Ինթերի» Յաղթանակը, Միսիթարեանի Կոլային Փոխանցումը

Իտալիոյ առաջնութեան 19-րդ հանգրուանին առաջատար «Ինթերը» Միլանի մէջ ընդունեց «Վերոնային»: Իտալացի Սիմոնէ Ինձագիի գլխավորած խումբը յաղթեց 2:1 արդիւնքով:

13-րդ վայրկեանին Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիխ Միսիթարեանի փոխանցումէն յետոյ հանդիպման արդիւնքը բացաւ աշխարհի ախոյեան Արժանթինի հաւաքականի յարձակող Լաուտարո Մարթինեսը:

«Վերոնայի» պատասխան կողմէ 74-րդ վայրկեանին նշանակեց ֆրանսացի յարձակող Թոմաս Անրին:

83-րդ վայրկեանին Միսիթարեանին փոխարինեց չեխ յարձակող Ալեքսիս Սանչեսը:

«Ինթերի» յաղթական կողմէ աւելացուած ժամանակին նշանակեց իտալացի կիսապաշտպան Տալիտէ Ֆրաթեզին:

«Ինթերը» 48 կէտով կը գլխավորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 2 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող «Եուվենթուսէն»:

«Ռեալ» Կը Փորձէ 100 Միլիոն Եւրոյով Չեռք Բերել Էրլինկ Գոլանտին

Անգլիոյ ախոյեան, գաւաթակիր, Ախոյեաններու Լիկայի գաւաթակիր, Եւրոպայի Սուպերգաւաթակիր, աշխարհի ախոյեանին ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիի» 23-ամեայ նորվեգիացի յարձակող Էրլինկ Հոլանտի հրաժարագինը ոչ անգլիական ակումբներու համար 100 միլիոն եւրո է, կը հաղորդէ Football Espana-ն:

Մատրիտի «Ռեալը» պատրաստ է ալքան վճարել Էրլինկ Հոլանտի համար, որը նոյնպէս դէմ է իր գործը Արքայական ակումբի մէջ շարունակելուն: Անգլիական ակումբներու համար Հոլանտի հրաժարագինը 200 միլիոն եւրո է:

Անգլիոյ ընթացիկ առաջնութեան Հոլանտը մասնակցած է 15 հանդիպման, նշանակած է 14 կոլ, կատարած է 4 կոլային փոխանցում:

Սպանիոյ Գաւաթ. Մատրիտի «Ռեալը» Հասաւ 1/8 Եզրափակիչ

Մատրիտի «Ռեալը» հասաւ Սպանիոյ Գաւաթի 1/8 եզրափակիչ: Իտալացի Քառլո Անչելոտիի գլխավորած խումբը հիւրընկալեց չորրորդ դասակարգի մէջ հանդէս եկող «Արանտինային» եւ յաղթեց 3:1 արդիւնքով:

54-րդ վայրկեանին 11-մեթրանոցէն նշանակած կոլով հանդիպման արդիւնքը բացաւ սպանացի յարձակող Խոսէ Լուն: Մէկ վայրկեան ետք Արքայական խումբի առաւելութիւնը կրկնապատկեց սպանացի կիսապաշտպան Պրայիմ Տիասը:

Աւելացուած ժամանակին հիւրերու երրորդ կոլը նշանակեց պրագիլցի յարձակող Ռոտրիկոն:

«Պարսելոնան» Հասաւ 1/8 Եզրափակիչ

Սպանիոյ Գաւաթի խաղարկութեան 1/16 եզրափակիչին «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Փարպաստոյլին»:

Սպանացի Չաւիի գլխավորած խումբը յաղթեց 3:2 արդիւնքով:

«Պարսելոնային» աչքի ինկան սպանացի կիսապաշտպան Ֆերմին Լոբես Մարտինը, պրագիլցի յարձակող Ռաֆինան եւ լեհ յարձակող Ռոբերտ Լեւանտովսկին:

«Պարսելոնան» հասաւ 1/8 եզրափակիչ:

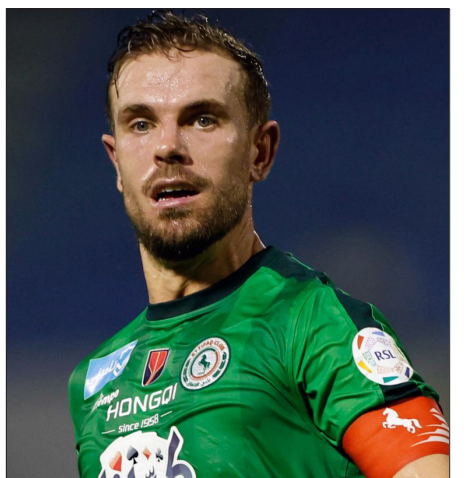
Հայաստանի Հաւաքականը Ընկերական Հանդիպում Պիտի Կատարէ Չեխիայի Հետ

Ֆուլթոնի Հայաստանի ազգային հաւաքականը ընկերական հանդիպում պիտի կատարէ Չեխիայի հաւաքականի հետ, կը հաղորդէ ՀՖՖ-ի կայքը: Չեխիա - Հայաստան հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ Պրահայի մէջ Մարտ 26-ին:

Ճորտըն Հենտերսոնը Կ'ուզէ Հեռանալ Սեուտական Արաբիայէն

33-ամեայ անգլիացի կիսապաշտպան Ճորտըն Հենտերսոնը կը փափաքէ հեռանալ սէուտեան «Ալ Իթիֆաքէն» եւ յոյս ունի վերադառնալ Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկա, կը հաղորդէ Fichajes-ը: «Լիվերփուլի» նախկին աւագի ծառայութիւններով հետաքրքրուած են «Չելսին», «Նիւքասլը», «Քրիսթալ Փելասը» եւ «Ֆուլհեմը»:

Կը նշուի, որ Ճորտըն Հենտերսոնը չէ յարմարուած Սեուտական Արաբիոյ պայմաններուն, տարածաշրջաններուն ունի «Ալ Իթիֆաքի» մարզիչներուն եւ խաղցողներու հետ: Հենտերսոն նաեւ յոյս ունի Անգլիոյ հաւաքականի կազմէն մասնակցել Եւրո-2024-ին: Եւ ատոր համար կը ցանկացնէ վերադառնալ Անգլիայի առաջնութիւն:

Ընթացիկ մրցաշրջանին Հենտերսոն «Ալ Իթիֆաքի» կազմէն մասնակցած է 19 հանդիպման, կատարած է 5 կոլային փոխանցում: Transfermarkt-ը Հենտերսոնի փոխանցման արժէքը կը գնահատէ 7.5 միլիոն եւրո:

Սեուտական Արաբիոյ մէջ անոր տարեկան աշխատավարձը 40 միլիոն եւրո է: